

Tárgy:		M9 gyorsforgalmi út 51. számú és 53. számú főút közötti szakasz, valamint déli lekötés Tompáig			
Megrendelő:		 ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM		PST kód: A009.28.	
		1054 Budapest, Alkotmány utca 5. Levelezési cím: 1054 Budapest, Alkotmány u. 5. E-mail: info@ekm.gov.hu			
Tervezői konzorcium: UNITEF'83 Zrt. - TURA-Terv Kft. - UTIBER Kft. KONZORCIUM					
Konzorcium vezető:		Konzorcium tag:		Konzorcium tag:	
 1119 Budapest, Bornemissza tér 12. Tel.: 1-205-6330 Fax.: 1-205-6325 e-mail: unitef@unitef.hu www.unitef.hu		 TURA – Terv Mérnökiroda Kft. 1145 Budapest, Gyarmat u. 30., Tel: +36-1-300-9162 E-mail: tura-terv@tura-terv.hu		 UTIBER KÖZÚTI BÉRHÁZÓ KFT. 1115 Budapest, Csóka u. 7-13. Tel.: +361 2030555, Telefax: +361 2046625 E-mail: tervezes@utiber.hu	
Vezérigazgató:	Közlekedési igazgató vezérigazgató-helyettes:	Ügyvezető:	Ügyvezető:	Tervezési igazgató:	
Szórádi Róbert	Róna Tivadar	Adrovitz Miklós	Lakits György	Vass Gábor	
Kiemelt projektvezető:	Projektvezető:	Irodavezető	Projektvezető:	Projektvezető:	Projektvezető h.:
Homola Zoltán	Major Gábor	Balogh Imre	Soos Dániel	Tóth Csaba	Marcinkovics András
Szakasztervező:		Szakasztervező:			
 UNITEF'83 Műszaki Tervező és Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság 1119 Budapest, Bornemissza tér 12. Tel.: 1-205-6330 Fax.: 1-205-6325 e-mail: unitef@unitef.hu www.unitef.hu		 TURA – Terv Mérnökiroda Kft. 1145 Budapest, Gyarmat u. 30., Tel: +36-1-300-9162 E-mail: tura-terv@tura-terv.hu			
Szaktervező:	Felelős tervező:	Tervező:	Szakági koordinátor:	Tervszám/munkaszám:	
 1119 Budapest, Bornemissza tér 12. Tel.: 1-205-6330 Fax.: 1-205-6325 e-mail: unitef@unitef.hu www.unitef.hu	Zlinszky-Donát Eszter (13-13179)	Endrődi Péter	Zlinszky-Donát Eszter	(UNITEF'83 Zrt.) 45811	
	Tervező:	Tervező:	Tervellenőr:	Szakasz-projektvezető:	
	Molnár Veronika	Cseppely Nóra	Veresné Sz. Hortenzia (13-1908)	(UNITEF'83 Zrt.) Sáfár Dénes	
Terv tárgya:					Szakasz sorszáma:
2. PROJEKTSZAKASZ M9 gyorsforgalmi út (31+300 - 70+676 km sz. között) M91 gyorsforgalmi út (0+000 - 7+202 km sz. között)					02
Tervfázis:					Szállítási ütem jele:
Előkészítő vizsgálatok					V03
Szakág:					Szakág jele:
KÖRNYEZETI HATÁSTANULMÁNY					RE1
Megnevezés:					
Előzetes régészeti dokumentáció					
Dátum:	Tervalak / méretarány:	Rajzszám:			
2025.07.18.	A4	01.01			
Fájl elnevezés:	V_02_RE1_01.01_V03				
					

ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ

ELŐKÉSZÍTŐ MUNKARÉSZ
Adatgyűjtés és Terepbejárás alapján

(ERD-I.)

M9 gyorsforgalmi út 54-53. sz. főutak közötti szakasz

Az

UNITEF'83 Műszaki Tervező és Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság
(Konzorciumvezető)

és a

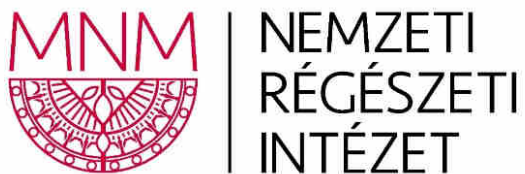
TURA-Terv Mérnökiroda Korlátolt Felelősségű Társaság (Konzorciumi tag)

megrendelésére

készítette:

A

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

2022

1. AZ ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ TÁRGYA, ELKÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA, KÉSZÍTŐI

1.1. Az ERD tárgya: M9 gyorsforgalmi út 54-53. sz. főutak közötti szakasz

1.2. A tervezett változtatás helyszíne: Érsekhalma, Hajós, Borota, Kéleshalom, Jánoshalma, Kunfehértó és Kisszállás külterülete

1.3. Az ERD megrendelője: UNITEF'83 Műszaki Tervező és Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (Konzorciumvezető) és TURA-Terv Mérnökiroda Korlátolt Felelősségű Társaság (Konzorciumi tag)

1.4. Az ERD megrendelésének célja: Beruházói, tervezői előzetes kockázatfelmérés

1.5. Készítette: Magyar Nemzeti Múzeum

1.6. Az ERD elkészítése során *a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kötv.) és a Kormány, a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Kormányrendeletének (Korm. R.)* előírásait alkalmaztuk.

1.7. A Kötv. 23/C. § (5) bekezdésének megfelelően az ERD-t próbafeltárás alkalmazásával kell elkészíteni. Mivel az ERD megrendelésekor a próbafeltárást nem lehetett elvégezni, *az ERD* – a Korm. R. 39. § (1) bekezdése alapján – *több munkafázisban készül*. A Korm. R. 40. § (8) bekezdése szerint, amennyiben az első hatósági eljárás megindításakor a próbafeltárást akadályozó körülmény még nem hárult el, az ERD addig elkészült munkafázisait kell csatolni a kérelemhez. A feltárási projekttervvel záródó ERD, az akadályozó körülmények megszűnése után (vö.: Korm. R. 39. § (2) bekezdés) elvégzett próbafeltárás eredményei alapján készíthető el, a következő munkafázisban.

1.8. A projekt a 345/2012. (XII. 6.) Kormányrendelet értelmében *nemzetgazdaságilag kiemelt jelentőségű beruházásként* valósul meg.

2. RÉGÉSZETI ÉRTÉKVIZSGÁLAT, LELŐHELY-DIAGNOSZTIKAI VIZSGÁLATOK

2.1. Adattári, szakirodalmi, térképészeti adatgyűjtés

A tervezett beruházás vizsgált nyomvonalváltozatai topográfiai szempontból az *Illancs* és a *Bácskai löszös síkság* nevű kistájakon helyezkednek el. Közigazgatásilag Bács-Kiskun megyében találhatóak, Érsekhalma, Hajós, Borota, Kéleshalom, Jánoshalma, Kunfehértó és Kisszállás közigazgatási területén.

Illancs 99 és 117 m közötti tengerszint feletti magasságú, buckás felszínű futóhomokkal fedett hordalékkúp-síkság. A félig kötött futóhomok területeken szabálytalan alaprajzú szélbarázdák, maradékgerincek és garmadák a gyakoriak.

A területnek csak időszakos lefolyása van, amely DK-nek, a Tisza felé irányul. Száraz, vízhiányos terület. Az időszakos medrek nem alakítottak ki vízfolyásokat; állóvizek nincsenek.

A kistáj talajtakaróját döntő részben homoktalajok – futóhomok (82 %), humuszos homoktalajok (9 %) és csernozjom jellegű homoktalajok (3 %) – alkotják.¹

A Bácskai löszös síkság domborzatát tekintve 84 és 165 (átlag 110-120) m közötti tengerszint feletti magasságú, főként lösszel, löszös homokkal fedett hordalékkúpsíkság. Az ÉNy-DK-i irányú, félig kötött homokbuckák között vizenyős hosszanti mélyedések húzódnak. A felszín nagy részét egységesen 1,5-2,5 m-es lösztakaró fedi, ami lefelé gyakran futóhomokba, löszös homokba megy át.²

A közhiteles lelőhely-nyilvántartás, a múzeumi adattári, szakirodalmi, térképészeti kutatások során, a tervezett beruházás által érintett terület 250 méter széles övezetében 32 nyilvántartott régészeti lelőhelyre utaló adatot gyűjtöttünk.

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését az átnézeti és az 1 – 8. sz. térképmelléleteken ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetők el.

2.2. Régészeti terepbejárás

A projekthez kapcsolódó előzetes régészeti dokumentáció készítése során terepbejárást végeztünk, a beruházás által érintett, vizsgálatra kijelölt 24,5 km hosszúságú nyomvonalon.

A tervezett nyomvonalak terepbejárását két részben, 2022. május 25. és május 30., illetve 2022. szeptember 27. és október 6. között, 7 munkanap alatt végeztük el. A nyomvonal közel 60 %-a tartós fedettség (erdő, bozót, beépített) miatt kutathatatlan, régészeti érintettségéről információt nem tudtunk gyűjteni. A fennmaradó, vizsgálatra kijelölt szakaszok 30%-án ideiglenes fedettség miatt (bekerített gyümölcsös, bekerített szőlő, bekerített szántó, legelő, kaszáló, parlag, tarló, lucerna, gabona, here, repce, kukorica, fűszerpaprika) miatt nem lehetett a felszíni vizsgálatokat

¹ Magyarország kistájainak katasztere I. Szerk.: Marosi S. – Somogyi S. Budapest, 1990, 92-95.

² Magyarország kistájainak katasztere I. Szerk.: Marosi S. – Somogyi S. Budapest, 1990, 95-99.

elvégezni. A nyomvonal többi részén a felszíni vizsgálatokat korlátozott körülmények (kukorica, napraforgó, vetés, repce, tarló, tárcsázott tarló) vagy jó megfigyelési viszonyok (szántott terület, vetés, repce, napraforgó, kukorica) mellett tudtuk elvégezni.

A nyomvonalon a *Kéleshalom – Vakmajortól D-re* (53047), *Kéleshalom – Radvánszki-tanya nyugat* (53041), *Jánoshalom – Terézhalmi-majortól ÉNy-ra* (53036), *Jánoshalom – Terézhalom, Kelet* (53054), *Jánoshalom – Kisszállási út É, Barna-tanya* (53055), *Kisszállás – Ivánka-major, DK* (53053), *Kisszállás – Kisszállás, északkelet* (53061) és *Kisszállás – 61 km-szelvénytől D-re* (53050) lelőhelyeken a felszíni vizsgálatokat a terület fedettsége miatt nem lehetett elvégezni.

A *Kisszállás – Ivánka-major, D* (53052), *Kisszállás – Ivánka-major, DNy* (53051) és *Kisszállás – Kisszállási út észak, Katona-földek, Agócs-tanya* (53056) lelőhelyeken jó megfigyelési viszonyok között tudtuk a felszíni vizsgálatokat elvégezni, de leletanyagot nem gyűjtöttünk.

A *Kéleshalom – Kélesi út nyugat* (53029), *Kéleshalom – Kígyósi főcsatorna kelet* (53030), *Kéleshalom – Kígyósi főcsatorna kelet II.* (53032), *Jánoshalma – 52. km-szelvény* (53035), *Jánoshalma – 55 km szelvényénél* (53049), *Jánoshalma – Kisszállási út, Kusztor Mihály tanyája* (53026), *Kisszállás – Kenyérvágó-halom* (35372), *Kisszállás – Kisszállás, északkelet II.* (53062), *Kisszállás – Kápolna-dűlő 2.* (95527) lelőhelyeken és környezetükben korlátozott és jó megfigyelési viszonyok között tudunk felszíni leletanyagot gyűjteni. Ennek eredményeként pontosítottuk a régészeti lelőhelyek kiterjedését, és kérvényezzük a közhiteles lelőhely nyilvántartásnál a *Kéleshalom – Kélesi út nyugat* (53029), *Kéleshalom – Kígyósi főcsatorna kelet* (53030), *Kéleshalom – Kígyósi főcsatorna kelet II.* (53032) és a pufferzónán kívüli *Kéleshalom – Kélesi út nyugat* (53031), illetve a *Kisszállás – Kápolna-dűlő 2.* (95527) és a pufferzónán kívüli *Kisszállás – Kápolna-dűlő 1.* (95529) lelőhelyek összevonását.

A pufferzónán kívüli *Jánoshalma – Kiserdő - Haladás Tsz.* (50872) és *Jánoshalma – HT 126, Tábla-dűlő, Zámbo-tanya* (73217) lelőhelyek környezetében jó megfigyelési viszonyok között tudunk felszíni leletanyagot gyűjteni. Ennek eredményeként pontosítottuk a régészeti lelőhelyek kiterjedését, melyek így már érintik a beruházás területét is.

A terepbejárás során 9, eddig ismeretlen őskori, vaskori (kelta), római kori (szarmata), népvándorláskori (avar), Árpád-kori és késő középkori régészeti lelőhelyet (*Kisszállás – Ivánka-major, útkereszteződés*, *Kisszállás – Ivánka-major, útkereszteződés II.*, *Kisszállás – Katona-földek*, *Jánoshalma – Zámbo-tanya II.*, *Jánoshalma – Haladás TSz.-től D-re*, *Jánoshalma – Kunfehértói*

út, Kéleshalom – Vakmajortól D-re II., Kisszállás – Kisszállás, északkelet III., Kisszállás – Kendatanya) azonosítottunk.

A vizsgált területet és az azonosított régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését az átnézeti és az 1 – 8. sz. térképmelléleteken ábrázoltuk.

2.3. AZ ÉRTÉKVIZSGÁLAT EREDMÉNYÉNEK ÖSSZEFOGLALÁSA

Mivel jelenleg még több nyomvonalváltozat létezik, így a régészeti értékvizsgálat során azonosított régészeti lelőhelyeket az egyes változatokat figyelembe véve soroljuk fel, azok 250 m-es környezetében.

„A” változat

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Nemesnádudvar – Nádudvari-erdő II., Nemesnádudvar 24. lelőhely	53027	terepbejárás	telep	Árpád-kor	pufferzónában
Kéleshalom – Kígyósi-főcsatorna ÉNy-i vége, Kéleshalom 21. lelőhely	75679	terepbejárás	telep	népvándorlás kor, Árpád-kor	pufferzónában
<u>Kéleshalom – Kígyósi főcsatorna kelet, Kéleshalom 11. lelőhely*</u>	<u>53030</u>	terepbejárás	telep	őskor, bronzkor, szarmata, népvándorlás kor, avar, Árpád-kor, késő középkor	érintett
Kéleshalom – Kélesi út nyugat, Kéleshalom 10. lelőhely	53029				
Kéleshalom – Kélesi út nyugat, Kéleshalom 12. lelőhely	53031				
Kéleshalom – Kígyósi főcsatorna kelet II., Kéleshalom 13. lelőhely	53032				
Jánoshalma – 52. km-szelvény, Jánoshalma 54. lelőhely	53035	terepbejárás	telep	szarmata, Árpád-kor, késő középkor, kora újkor	érintett
Jánoshalma – Terézhalmi-majortól ÉNy-ra, Jánoshalma 55. lelőhely	53036	terepbejárás	telep	Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül
Jánoshalma – Terézhalom, Kelet, Jánoshalma 58. lelőhely	53054	terepbejárás	telep	Árpád-kor, késő középkor	pufferzónában

* Az elvégzett terepbejárás eredményei alapján kérvényeztük a lelőhelyek összevonását a Nyilvántartásnál. Aláhúzással jelöltük az összevont lelőhely kérvényezett nevét és nyilvántartási számát.

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Jánoshalma – Terézhalmi major, Jánoshalma 32. lelőhely	50584	terepbejárás	temető	Árpád-kor, középkor	pufferzónában
			telep	szarmata	
Jánoshalma – Kunfehértói út	Új lelőhely	-	telep	vaskor, szarmata	pufferzónában
Jánoshalma – 55 km szelvénytől Ny-ra, Faddi-tanyától ÉK-re, Jánoshalma 56. lelőhely	53048	terepbejárás	telep	avar	pufferzónában
Jánoshalma – 55 km szelvénynél, Jánoshalma 57. lelőhely	53049	terepbejárás	telep	szarmata, Árpád-kor	pufferzónában
Jánoshalma – Kiserdő - Haladás Tsz., Jánoshalma 38. lelőhely	50872	ásatás	temető	szarmata, középkor	pufferzónában
			telep	szarmata, középkor	
Jánoshalma – Vlosics-tanya, Jánoshalma 20. lelőhely	50556	-	temető	bronzkor	pufferzónában
Jánoshalma – Haladás TSz.-től D-re	Új lelőhely	-	telep	őskor, szarmata, avar, Árpád-kor	érintett
Jánoshalma – HT 126, Tábla-dűlő, Zámbo-tanya, Jánoshalma 71. lelőhely	73217	ásatás, régészeti felügyelet	telep	szarmata, avar, Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül
Jánoshalma – Zámbo-tanya II.	Új lelőhely	-	telep	őskor	érintett
Jánoshalma – Kisszállási út, Kusztor Mihály tanyája, Jánoshalma 53. lelőhely	53026	-	telep	avar, késő középkor, ismeretlen kor	érintett
Jánoshalma - Kisszállási út É, Barna-tanya, Jánoshalma 59. lelőhely	53055	terepbejárás	telep	kora újkor	érintett
Kisszállás – Kenyérvágó-halom, Kisszállás 5. lelőhely	35372	helyszíni szemle	temető	ismeretlen kor	érintett
			telep	szarmata, késő középkor	
Kisszállás – Katona-földek	Új lelőhely	-	telep	Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Kisszállás – Kisszállási út észak, Katona-földek, Agócs-tanya, Kisszállás 11. lelőhely	53056	terepbejárás	telep	szarmata	érintett
Kisszállás – 61 km-szelvényről D-re, Kisszállás 7. lelőhely	53050	terepbejárás	telep	szarmata	pufferzónában
Kisszállás – Ivánka-major, DNY, Kisszállás 8. lelőhely	53051	terepbejárás	telep	szarmata	50 m-es pufferzónán belül
Kisszállás – Ivánka-major, D, Kisszállás 9. lelőhely	53052	terepbejárás	telep	szarmata, késő középkor	érintett
Kisszállás – Ivánka-major, útkereszteződés II.	Új lelőhely	-	telep	őskor, Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül
Kisszállás – Ivánka-major, útkereszteződés	Új lelőhely	-	telep	kelta	érintett
Kisszállás – Ivánka-major, DK, Kisszállás 10. lelőhely	53053	terepbejárás	telep	szarmata, késő középkor	érintett
Kisszállás – Kisszállás, északkelet, Kisszállás 16. lelőhely	53061	terepbejárás	telep	késő középkor	érintett
Kisszállás – Kisszállás, északkelet II., Kisszállás 17. lelőhely	53062	terepbejárás	telep	őskor, népvándorlás kor, avar, késő középkor	érintett
Kisszállás – Kisszállás, északkelet III.	Új lelőhely	-	telep	késő középkor	50 m-es pufferzónán belül
Kisszállás – Kápolnadűlő 2., Kisszállás 49. lelőhely Kisszállás – Kápolnadűlő 1., Kisszállás 50. lelőhely	95527 95529	terepbejárás	telep	őskor, neolitikum, vaskor, Árpád-kor, késő középkor	érintett

„A1” változat

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Nemesnádudvar – Nádudvari-erdő II., Nemesnádudvar 24. lelőhely	53027	terepbejárás	telep	Árpád-kor	pufferzónában
Kéleshalom – Vakmajortól D-re II.	Új lelőhely	-	telep	avar, Árpád-kor	érintett
Kéleshalom – Vakmajortól D-re,	53047	terepbejárás	telep	szarmata	pufferzónában

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Kéleshalom 20. lelőhely					
Kéleshalom – Farkas-tanya, nyugat, Kéleshalom 18. lelőhely	53045	terepbejárás	sír	ismeretlen kor	pufferzónában
Kéleshalom – Farkas-tanya, nyugat II., Kéleshalom 19. lelőhely	53046	terepbejárás	telep	szarmata	pufferzónában
Kéleshalom – Radvánszki-tanya nyugat II., Kéleshalom 17. lelőhely	53043	terepbejárás	telep	szarmata, Árpád-kor	pufferzónában
Kéleshalom – Radvánszki-tanya nyugat, Kéleshalom 16. lelőhely	53041	terepbejárás	telep	Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül
Kéleshalom – Kígyósi-főcsatorna ÉNy-i vége, Kéleshalom 21. lelőhely	75679	terepbejárás	telep	népvándorlás kor, Árpád-kor	pufferzónában
<u>Kéleshalom – Kígyósi főcsatorna kelet, Kéleshalom 11. lelőhely</u>	<u>53030</u>	terepbejárás	telep	őskor, bronzkor, szarmata, népvándorlás kor, avar, Árpád-kor, késő középkor	érintett
Kéleshalom – Kélesi út nyugat, Kéleshalom 10. lelőhely	53029				
Kéleshalom – Kélesi út nyugat, Kéleshalom 12. lelőhely	53031				
Kéleshalom – Kígyósi főcsatorna kelet II., Kéleshalom 13. lelőhely	53032				
Jánoshalma – 52. km-szelvény, Jánoshalma 54. lelőhely	53035	terepbejárás	telep	szarmata, Árpád-kor, késő középkor, kora újkor	érintett
Jánoshalma – Terézalmi-majortól ÉNy-ra, Jánoshalma 55. lelőhely	53036	terepbejárás	telep	Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül
Jánoshalma – Terézhalom, Kelet, Jánoshalma 58. lelőhely	53054	terepbejárás	telep	Árpád-kor, késő középkor	pufferzónában
Jánoshalma – Terézalmi major, Jánoshalma 32. lelőhely	50584	terepbejárás	temető	Árpád-kor, középkor	pufferzónában
			telep	szarmata	

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Jánoshalma – Kunfehértói út	Új leelőhely	-	telep	vaskor, szarmata	pufferzónában
Jánoshalma – 55 km szelvénytől Ny-ra, Faddi-tanyától ÉK-re, Jánoshalma 56. leelőhely	53048	terepbejárás	telep	avar	pufferzónában
Jánoshalma – 55 km szelvénytől, Jánoshalma 57. leelőhely	53049	terepbejárás	telep	szarmata, Árpád-kor	pufferzónában
Jánoshalma – Kiserdő - Haladás Tsz., Jánoshalma 38. leelőhely	50872	ásatás	temető	szarmata, középkor	pufferzónában
			telep	szarmata, középkor	
Jánoshalma – Vlosics-tanya, Jánoshalma 20. leelőhely	50556	-	temető	bronzkor	pufferzónában
Jánoshalma – Haladás TSz.-től D-re	Új leelőhely	-	telep	őskor, szarmata, avar, Árpád-kor	érintett
Jánoshalma – HT 126, Tábla-dűlő, Zámbo-tanya, Jánoshalma 71. leelőhely	73217	ásatás, régészeti felügyelet	telep	szarmata, avar, Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül
Jánoshalma – Zámbo-tanya II.	Új leelőhely	-	telep	őskor	érintett
Jánoshalma – Kisszállási út, Kusztor Mihály tanyája, Jánoshalma 53. leelőhely	53026	-	telep	avar, késő középkor, ismeretlen kor	érintett
Jánoshalma - Kisszállási út É, Barna-tanya, Jánoshalma 59. leelőhely	53055	terepbejárás	telep	kora újkor	érintett
Kisszállás – Kenyérvágó-halom, Kisszállás 5. leelőhely	35372	helyszíni szemle	temető	ismeretlen kor	érintett
			telep	szarmata, késő középkor	
Kisszállás – Katona-földek	Új leelőhely	-	telep	Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül
Kisszállás – Kisszállási út észak, Katona-földek, Agócs-tanya, Kisszállás 11. leelőhely	53056	terepbejárás	telep	szarmata	érintett

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Kisszállás – 61 km-szelvénytől D-re, Kisszállás 7. lelőhely	53050	terepbejárás	telep	szarmata	pufferzónában
Kisszállás – Ivánka-major, DNy, Kisszállás 8. lelőhely	53051	terepbejárás	telep	szarmata	50 m-es pufferzónán belül
Kisszállás – Ivánka-major, D, Kisszállás 9. lelőhely	53052	terepbejárás	telep	szarmata, késő középkor	érintett
Kisszállás – Ivánka-major, útkereszteződés II.	Új lelőhely	-	telep	őskor, Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül
Kisszállás – Ivánka-major, útkereszteződés	Új lelőhely	-	telep	kelta	érintett
Kisszállás – Ivánka-major, DK, Kisszállás 10. lelőhely	53053	terepbejárás	telep	szarmata, késő középkor	érintett
Kisszállás – Kisszállás, északkelet, Kisszállás 16. lelőhely	53061	terepbejárás	telep	késő középkor	érintett
Kisszállás – Kisszállás, északkelet II., Kisszállás 17. lelőhely	53062	terepbejárás	telep	őskor, népvándorlás kor, avar, késő középkor	érintett
Kisszállás – Kisszállás, északkelet III.	Új lelőhely	-	telep	késő középkor	50 m-es pufferzónán belül
<u>Kisszállás – Kápolna-dűlő 2., Kisszállás 49. lelőhely</u> Kisszállás – Kápolna-dűlő 1., Kisszállás 50. lelőhely	<u>95527</u> 95529	terepbejárás	telep	őskor, neolitikum, vaskor, Árpád-kor, késő középkor	érintett

„A2” változat

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Jánoshalma – Kisszállási út, Kusztor Mihály tanyája, Jánoshalma 53. lelőhely	53026	-	telep	avar, késő középkor, ismeretlen kor	pufferzónában
Jánoshalma - Kisszállási út É, Barna-tanya, Jánoshalma 59. lelőhely	53055	terepbejárás	telep	kora újkor	érintett

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Kisszállás – Kenyérvágó-halom, Kisszállás 5. lelőhely	35372	helyszíni szemle	temető	ismeretlen kor	pufferzónában
			telep	szarmata, késő középkor	
Kisszállás – Kenda- tanya	Új lelőhely	-	telep	őskor	érintett

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését az átnézeti és az 1 – 8. sz. térképmelléleteken ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetőek el.

3. KUTATÁSI TERV

3.1. A változtatási szándékok ismertetése

A tervezett gyorsforgalmi útnak jelenleg három nyomvonalváltozata („A”, „A1”, „A2”) van, amelyek közül az „A” és az „A1” nagyjából megegyeznek egymással. A nyomvonalhossz az „A” változat esetén 35,4 km, az „A1” változatnál 36,5 km. Az „A2” nyomvonalváltozat az „A” változat 57+000 km szelvényétől indul, majd 2 km után elválik az azonos nyomvonalon haladó „A” és „A1” változatoktól és DK-nek fordulva végül az 55 sz. főútba köt bele. Az „A2” változat nyomvonalhossza 7,4 km.

Egyéb műszaki adatok (pályaszerkezet, csapadékvíz elvezetés stb.) a tervezés jelenlegi fázisában még nem állnak rendelkezésre. Mindössze az bizonyos, hogy a tervezett út átlagos szélessége 20 m-nél nagyobb lesz.

A rendelkezésünkre álló információk alapján tehát jelentős földmunkára lehet számítani bármely tervezett nyomvonalváltozat is kerül elfogadásra. Ennek mértékét a végleges nyomvonalterv ismeretében lehet pontosan meghatározni.

3.2. Örökségvédelmi hatáselemzés és az ERD II. fázisában javasolt lelőhely-diagnosztikai vizsgálatok meghatározása

A tervezett gyorsforgalmi utat mindhárom nyomvonalváltozatát („A”, „A1”, „A2”) új nyomvonalon tervezik megépíteni. Az „A” és „A1” változat kb. fele részben, míg az „A2” teljes egészében mezőgazdasági területeken vezet keresztül, az „A” és „A1” változat többi szakasza erdőket érint.

A teljes vizsgálati területen 37 régészeti lelőhelyet azonosítottunk, melyekből 16 lelőhelyet érintenek közvetlenül a nyomvonalak, illetve további 7 lelőhely található a tervezés 50 m-es övezetén belül. A tervezett gyorsforgalmi út két hosszabb nyomvonalváltozatát („A”, „A1”) tekintve, közel azonos kutathatósági arány mellett, az „A” változat 14, az „A1” változat 15 lelőhelyet érint közvetlenül. A leágazó „A2” változat 2 régészeti lelőhelyet érint.

A régészeti lelőhelyek a Kötv. alapján általános védelem alatt állnak. A Kötv. 19. § (2) szerint a régészeti örökség elemei eredeti helyzetükből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el.

A beruházás tervezése során feltétlenül figyelembe kell venni a szükséges régészeti feltárások idő- és költségigényét.

A régészeti értékvizsgálat során, a tervezett beruházás földmunkái által érintett területen nem azonosítottunk olyan helyben megtartandó örökségi elemeket, amelyeket a Korm. R. 21. § (3) bekezdés alapján a földmunkával el kell kerülni.

Meg kell említeni viszont az „A” és A1” nyomvonalváltozat által is érintett *Kisszállás – Kenyérvágó-halom* (35372) lelőhelyet, melyet a kutatók feltételelesen Máda középkori településsel is azonosítanak. A markánsan kiemelkedő dombon temető és templom is feltételezhető, amelyet jelen terepbejárásunkkal nem tudtunk megerősíteni, a nagyobb középkori településekre jellemző intenzív leletsűrűséget, a templom, temető meglétére utaló nyomokat (tégla, kő, embercsont) nem tapasztaltunk. Ezek esetleges érintettsége jelenthet örökségvédelmi kockázatot, amelynek pontosítása további vizsgálatok (geofizikai kutatás, próbafeltárás) elvégzése után lehetséges.

Az „A1” nyomvonalváltozat közelebbi pufferzónáján kívül húzódó *Kéleshalom – Farkas-tanya, nyugat* (53045) lelőhelyen korábban egy emberi koponyatöredék került elő. Amennyiben a feltételezett sír egy nagyobb temetőhöz tartozik, elképzelhető, hogy az a beruházási területet is érinti. Így ebben az esetben is további vizsgálatok (geofizikai kutatás, próbafeltárás) elvégzése ajánlatos.

Mivel a tervezés jelenlegi fázisában még nem ismertek a végleges műszaki paraméterek, valamint a földmunkák pontos szélessége és mélysége, így a további örökségvédelmi javaslatok a kivitelezési tervek ismeretében a későbbiek folyamán még változhatnak.

A rendelkezésünkre álló információk alapján, a tervezett földmunkák valószínűsíthető jellegét figyelembe véve a beruházás mindhárom nyomvonalváltozata („A”, „A1”, „A2”) esetén szükségesnek tartunk további örökségvédelmi vizsgálatokat az ERD-II. fázisában.

Az alábbiakban nyomvonal-változatokként és a tervezett kapcsolódó beavatkozásokat tekintve külön táblázatban összegezzük a további örökségvédelmi vizsgálatokat, valamint az érintett lelőhelyek megközelítőleges helyét, illetve további kutatásokra javasolt helyzetüket a nyomvonalakon:

„A” nyomvonalváltozat

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	Helye és érintettsége (kmsz.):	További javaslat:
<i>Kéleshalom – Kígyósi főcsatorna kelet, Kéleshalom 11. lelőhely</i>	<i>53030</i>		
<i>Kéleshalom – Kélesi út nyugat, Kéleshalom 10. lelőhely</i>	<i>53029</i>		
<i>Kéleshalom – Kélesi út nyugat, Kéleshalom 12. lelőhely</i>	<i>53031</i>	<i>44+600–46+150</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Kéleshalom – Kígyósi főcsatorna kelet II., Kéleshalom 13. lelőhely</i>	<i>53032</i>		
<i>Jánoshalma – 52. km-szelvény, Jánoshalma 54. lelőhely</i>	<i>53035</i>	<i>51+850–52+150</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – Terézalmi-majortól ÉNy-ra, Jánoshalma 55. lelőhely</i>	<i>53036</i>	<i>52+250–52+400</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – Kunfehértói út</i>	<i>Új lelőhely</i>	<i>54+600–54+820</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – 55 km szelvényénél, Jánoshalma 57. lelőhely</i>	<i>53049</i>	<i>55+000–55+150</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – Kiserdő - Haladás Tsz., Jánoshalma 38. lelőhely</i>	<i>50872</i>	<i>55+150–55+600</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – Haladás TSz.-től D-re</i>	<i>Új lelőhely</i>	<i>55+600–55+850</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – HT 126, Tábla-dűlő, Zámbo-tanya, Jánoshalma 71. lelőhely</i>	<i>73217</i>	<i>56+100–56+300</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – Zámbo-tanya II.</i>	<i>Új lelőhely</i>	<i>56+450–56+570</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – Kisszállási út, Kusztor Mihály tanyája, Jánoshalma 53. lelőhely</i>	<i>53026</i>	<i>56+660–56+920</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma - Kisszállási út É, Barna-tanya, János-halma 59. lelőhely</i>	<i>53055</i>	<i>57+480–57+590</i>	<i>Próbafeltárás</i>
<i>Kisszállás – Kenyérvágó-halom, Kisszállás 5. lelőhely</i>	<i>35372</i>	<i>59+900–60+350</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	Helye és érintettsége (kmsz.):	További javaslat:
Kisszállás – Katona-földek	Új lelőhely	60+550–60+700	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Kisszállási út észak, Katona-földek, Agócs-tanya, Kisszállás 11. lelőhely	53056	60+700–60+850	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – 61 km-szelvénytől D-re, Kisszállás 7. lelőhely	53050	60+950–61+080	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Ivánka-major, DNY, Kisszállás 8. lelőhely	53051	61+880–61+980	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Ivánka-major, D, Kisszállás 9. lelőhely	53052	62+180–62+270	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Ivánka-major, útkereszteződés II.	Új lelőhely	62+270–62+420	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Ivánka-major, útkereszteződés	Új lelőhely	62+420–62+670	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Ivánka-major, DK, Kisszállás 10. lelőhely	53053	62+850–63+000	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Kisszállás, északkelet, Kisszállás 16. lelőhely	53061	64+190–64+350	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Kisszállás, északkelet II., Kisszállás 17. lelőhely	53062	64+930–65+200	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Kisszállás, északkelet III.	Új lelőhely	65+550–65+720	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Kápolna-dűlő 2., Kisszállás 49. lelőhely Kisszállás – Kápolna-dűlő 1., Kisszállás 50. lelőhely	95527 95529	66+420–66+719	Geofizikai kutatás és próbafeltárás

„A1” nyomvonalváltozat

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	Helye és érintettsége (kmsz.):	További javaslat:
Kéleshalom – Vakmajortól D-re II.	Új lelőhely	41+760–42+085	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kéleshalom – Farkas-tanya, nyugat, Kéles-halom 18. lelőhely	53045	43+170–43+270	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kéleshalom – Radvánszki-tanya nyugat, Kéleshalom 16. lelőhely	53041	43+930–44+085	Geofizikai kutatás és próbafeltárás

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	Helye és érintettsége (kmsz.):	További javaslat:
<i>Kéleshalom – Kígyósi főcsatorna kelet, Kéleshalom 11. lelőhely</i>	<i>53030</i>		
<i>Kéleshalom – Kélesi út nyugat, Kéleshalom 10. lelőhely</i>	<i>53029</i>		
<i>Kéleshalom – Kélesi út nyugat, Kéleshalom 12. lelőhely</i>	<i>53031</i>	<i>45+640 – 47+290</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Kéleshalom – Kígyósi főcsatorna kelet II., Kéleshalom 13. lelőhely</i>	<i>53032</i>		
<i>Jánoshalma – 52. km-szelvény, Jánoshalma 54. lelőhely</i>	<i>53035</i>	<i>53+000 – 53+300</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – Terézalmi-majortól ÉNy-ra, Jánoshalma 55. lelőhely</i>	<i>53036</i>	<i>53+430 – 53+580</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – Kunfehértói út</i>	<i>Új lelőhely</i>	<i>55+760 – 55+980</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – 55 km szelvényénél, Jánoshalma 57. lelőhely</i>	<i>53049</i>	<i>56+175 – 56+225</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – Kiserdő - Haladás Tsz., Jánoshalma 38. lelőhely</i>	<i>50872</i>	<i>56+225 – 56+675</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – Haladás TSz.-től D-re</i>	<i>Új lelőhely</i>	<i>56+675 – 56+925</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – HT 126, Tábla-dűlő, Zámbo-tanya, Jánoshalma 71. lelőhely</i>	<i>73217</i>	<i>57+260 – 57+460</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – Zámbo-tanya II.</i>	<i>Új lelőhely</i>	<i>57+605 – 57+725</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma – Kisszállási út, Kusztor Mihály tanyája, Jánoshalma 53. lelőhely</i>	<i>53026</i>	<i>57+810 – 58+070</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Jánoshalma - Kisszállási út É, Barna-tanya, János-halma 59. lelőhely</i>	<i>53055</i>	<i>58+630 – 58+740</i>	<i>Próbafeltárás</i>
<i>Kisszállás – Kenyérvágó-halom, Kisszállás 5. lelőhely</i>	<i>35372</i>	<i>61+055 – 61+505</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Kisszállás – Katona-földek</i>	<i>Új lelőhely</i>	<i>61+700 – 61+850</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Kisszállás – Kisszállási út észak, Katona-földek, Agócs-tanya, Kisszállás 11. lelőhely</i>	<i>53056</i>	<i>61+850 – 62+000</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Kisszállás – 61 km-szelvénytől D-re, Kisszállás 7. lelőhely</i>	<i>53050</i>	<i>62+100 – 62+230</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>
<i>Kisszállás – Ivánka-major, DNy, Kisszállás 8. lelőhely</i>	<i>53051</i>	<i>63+040 – 63+140</i>	<i>Geofizikai kutatás és próbafeltárás</i>

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	Helye és érintettsége (kmsz.):	További javaslat:
Kisszállás – Ivánka-major, D, Kisszállás 9. lelőhely	53052	63+340–63+430	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Ivánka-major, útkereszteződés II.	Új lelőhely	63+430–63+580	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Ivánka-major, útkereszteződés	Új lelőhely	63+580–63+830	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Ivánka-major, DK, Kisszállás 10. lelőhely	53053	64+000–64+150	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Kisszállás, északkelet, Kisszállás 16. lelőhely	53061	65+360–65+520	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Kisszállás, északkelet II., Kisszállás 17. lelőhely	53062	66+100–66+370	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Kisszállás, északkelet III.	Új lelőhely	66+720–66+890	Geofizikai kutatás és próbafeltárás
Kisszállás – Kápolna-dűlő 2., Kisszállás 49. lelőhely Kisszállás – Kápolna-dűlő 1., Kisszállás 50. lelőhely	95527 95529	67+578–67+877	Geofizikai kutatás és próbafeltárás

„A2” nyomvonalváltozat

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	Helye és érintettsége (kmsz.):	További javaslat:
Jánoshalma - Kisszállási út É, Barna-tanya, János-halma 59. lelőhely	53055	0+500–0+610	Próbafeltárás
Kisszállás – Kenda-tanya	Új lelőhely	3+960–4+380	Geofizikai kutatás és próbafeltárás

Az időszakos vagy tartós (erdő, bozót, beépített, bekerített gyümölcsös, bekerített szőlő, bekerített szántó, legelő, kaszáló, parlag, tarló, lucerna, gabona, here, repce, kukorica, fűszerpaprika) fedettségéből adódóan a terepbejárást a területek 72 %-án nem lehetett elvégezni a nyomvonalakon, így még számítani lehet további, eddig ismeretlen lelőhelyek előkerülésére. A felszíni kutatás évszaktól adódó korlátozottsága miatt figyelembe kell venni, hogy az azonosított lelőhelyek feltehetően nagyobb kiterjedésűek, mint ahogy azt fel tudtuk mérni.

Ezek mellett jelentős kockázati tényezőt jelentenek a régészeti korú temetők, mivel ezeket felszíni vizsgálattal csak nehezen lehet azonosítani, viszont feltárásuk idő és költségigényes.

A geofizikai kutatás mértékétől függően próbafeltárással általában a lelőhely nyomvonal által érintett területének megközelítőleg 5-10 %-át érdemes vizsgálni, hogy eredménnyel szolgáljon.

Ezek mellett geofizikai felméréssel és próbafeltárással az ismert régészeti lelőhelyeken kívüli, terepbejárással nem kutatható, de régészeti szempontból kedvező területeket is vizsgáljuk.

Jelen beruházás esetében a *geofizikai vizsgálatok, valamint a próbafeltárássra javasolt terület nagyságát a végleges műszaki adatok ismeretében lehet majd meghatározni.*

A mezőgazdasági művelésű területek geofizikai mérések elvégzésére legalkalmasabb a növényzet maximum 10 cm magasságú időszak, melynek során a felszín egyenletes simaságú. A mérések elvégzését egyértelműen kizárja a 25 cm-nél magasabb vegetáció, a zöldkár lehetősége és a mélyszántottság.

A Korm. R. 39. § (2) bekezdése alapján próbafeltárásokra csak az akadályozó körülmények elhárulását követően kerülhet sor, régészeti munkavégzésre alkalmas állapotú területen, amelynek szempontjait a Korm. R. 34. § (3) bekezdése határozza meg. A feltárások megkezdése előtt a beruházónak el kell végeztetni a területen a fakitermelést, bozót- és egyéb növényzet irtását, az építési, bontási, vagy egyéb hulladék eltávolítását, a lőszer- és tűzszerészeti vizsgálatot és mentesítést, illetve az erről szóló minőségbiztosítási jegyzőkönyvet a feltárást végző intézménynek átadnia. Biztosítani kell a feltárandó terület megközelíthetőségét, ki kell jelölnie a közművezetéseket és köteles átadnia ezek leíró és térképes dokumentációját lehetőleg EOV-rendszerben készült állomány formájában.

A Korm. R. 36. § (2) bekezdés alapján a gépi és kézi földmunkát a régész irányítása mellett kell végezni, olyan *munkagép* (gumikerekes forgókotró, iszapoló vagy rézsűző kanállal) alkalmazásával, amely alkalmas a régészeti jelenségek jelentkezési szintjén a régészeti tükörfelület kialakítására.

A szükséges próbafeltáráásokat a régészeti rétegsor aljáig kell elvégezni (Kötv. 21. § (2)).

3.3. A javasolt lelőhely-diagnosztikai vizsgálatok költségkalkulációja

Vizsgálat típusa	Nettó egységár	Terület/ Hossz	Kalkulált nettó költség*
<i>Geofizikai kutatás (mágneses)</i>	40 Ft/m ²	nem ismert m ²	nem kalkulálható Ft
<i>Próbafeltárás</i>	2520 Ft/m ² pozitív eredmény esetén; 1100 Ft/m ² negatív eredmény esetén	nem ismert m ²	nem kalkulálható Ft
<i>Feltárási projektterv összeállítása</i>	50 000 Ft	A tervezés jelenlegi szakaszában nem ismert km	nem kalkulálható Ft
Összesen	nem kalkulálható Ft		

*Kötv. 19. § (4) alapján, a Korm. R. 8. mellékletében meghatározott hatósági egységárak szerint

A Kötv. 23/F. § 8a) alapján az ár nem tartalmazza a próbafeltárások elvégzéséhez szükséges gépi földmunka költségét!

A végleges költségbecslést a kivitelezési adatok pontosítása, a beruházás végleges megtervezése után lehet elvégezni, a megbízói adatszolgáltatás alapján.

A Kötv. 23/F. (8) értelmében az Előzetes régészeti dokumentáció készítésének teljes költségei nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének 0,35%-át, kivéve, ha a Beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja.

Az Előzetes régészeti dokumentáció készítésének költsége a terepen végzett régészeti szaktevékenység mellett tartalmazza a végleges leletbefogadás, de nem tartalmazza a próbafeltáráshoz szükséges gépi földmunka, továbbá a munka- és balesetvédelmi szabályok betartásához szükséges műszaki feltételek biztosításának költségét.

A Kötv. 23/F. § (4) bekezdés alapján a nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feltárással összefüggő rendelkezések alkalmazásában – tekintet nélkül a nagyberuházás szakaszolására – a beruházás teljes bekerülési költsége a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 47-51. §-ában meghatározott tételek tervezett összege.

A beruházó nyilatkozata alapján, jelen projekt esetében a beruházás bruttó bekerülési költségének összege nem ismert.

3.4. Az örökségvédelmi feladatvégzésre jogosult intézmény megnevezése

Az Előzetes régészeti dokumentációhoz kapcsolódó próbafeltárások és geofizikai kutatás elvégzésére, a Kötv. 23/C. § (3) bekezdés és a Korm. R. 3. § (3) alapján a Magyar Nemzeti Múzeum (regeszetiprojektiroda@hnm.hu) jogosult.

Szeged, 2022. október 26.

Sósuti Kornél

régész, szakmai felelős

Magyar Nemzeti Múzeum

Herendi Orsolya

régész

Magyar Nemzeti Múzeum

Benedek-Bene Zsuzsanna

régész

Magyar Nemzeti Múzeum

Töröcsik István

régész

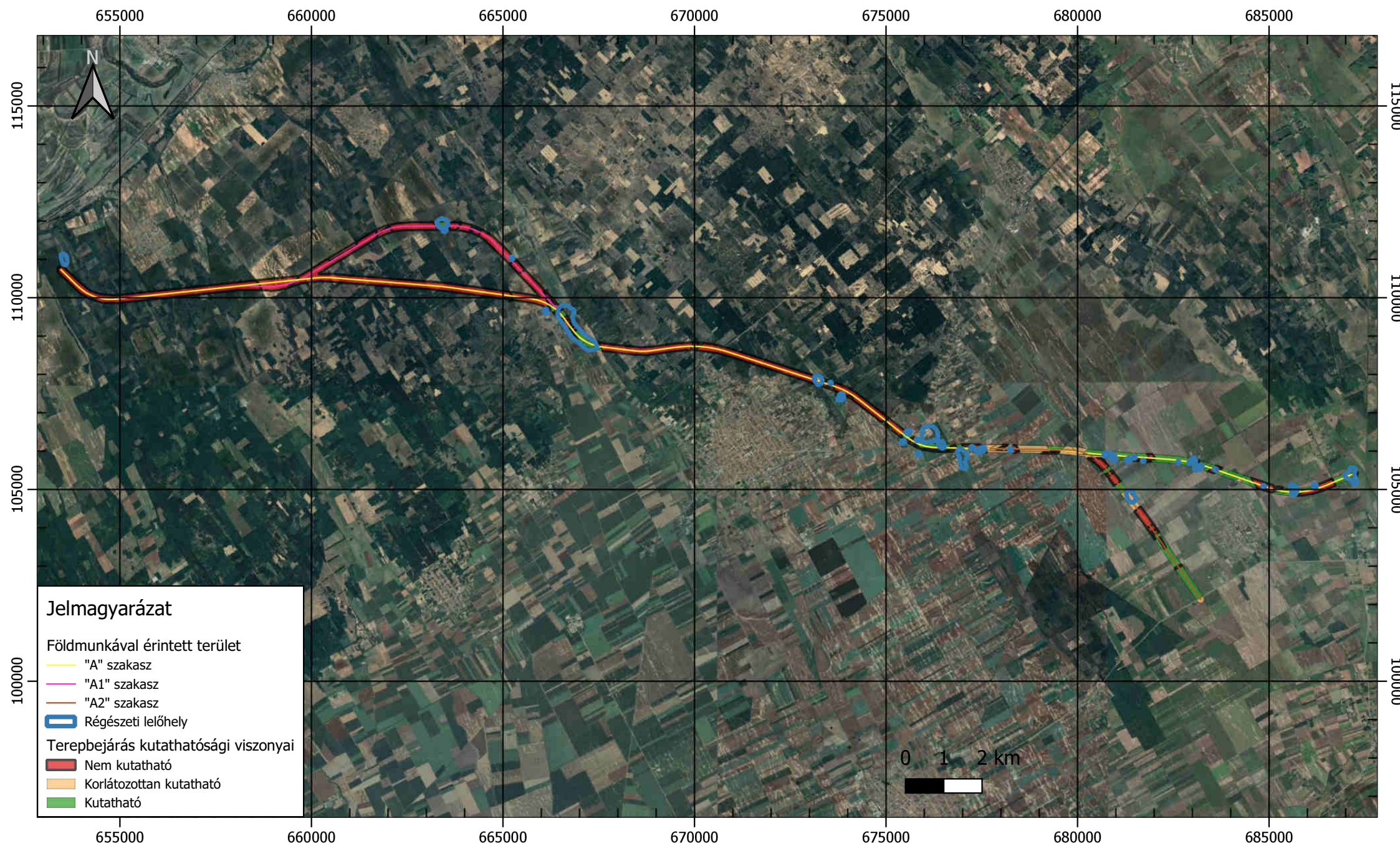
Magyar Nemzeti Múzeum

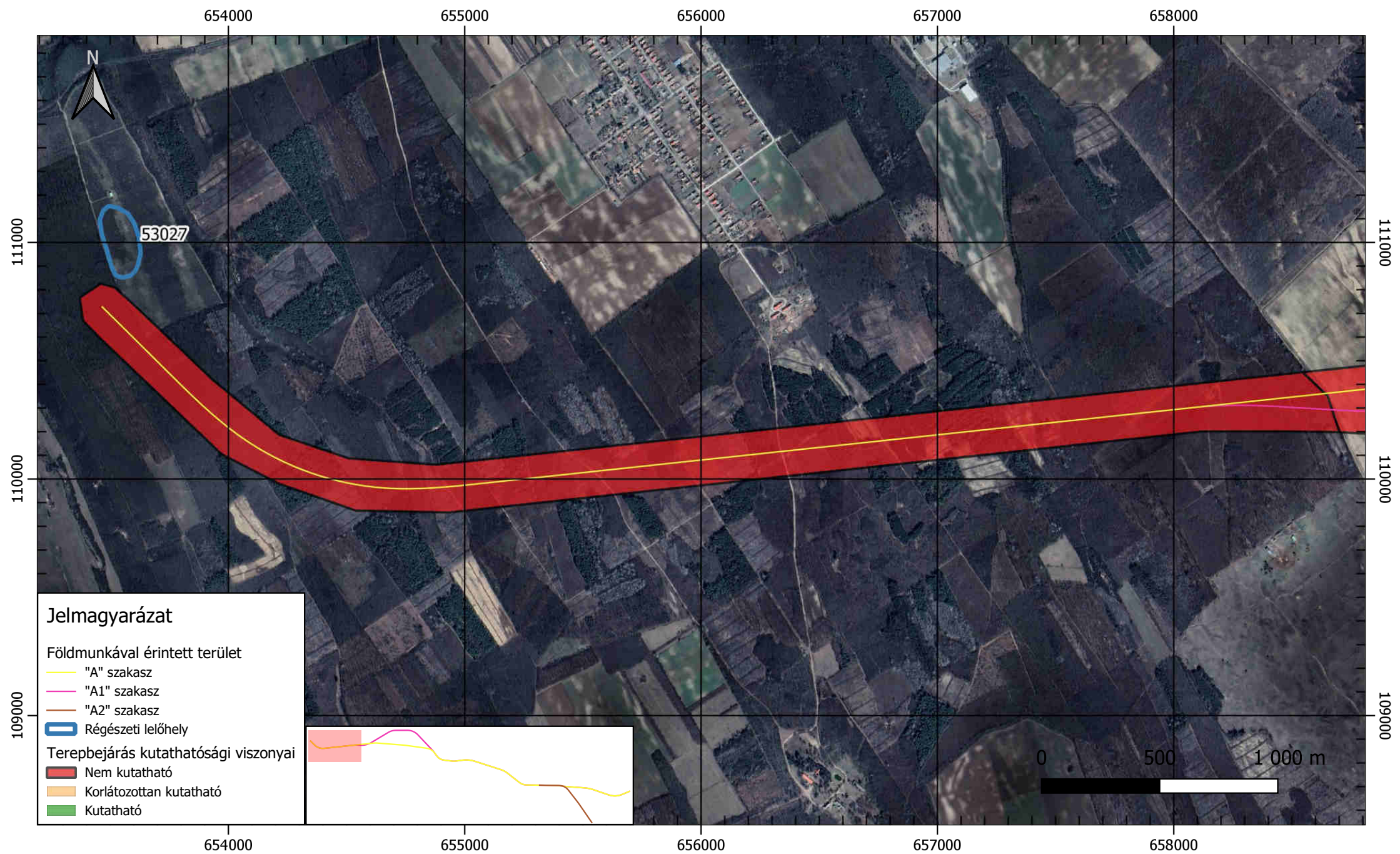

Harkai István

régész

Magyar Nemzeti Múzeum

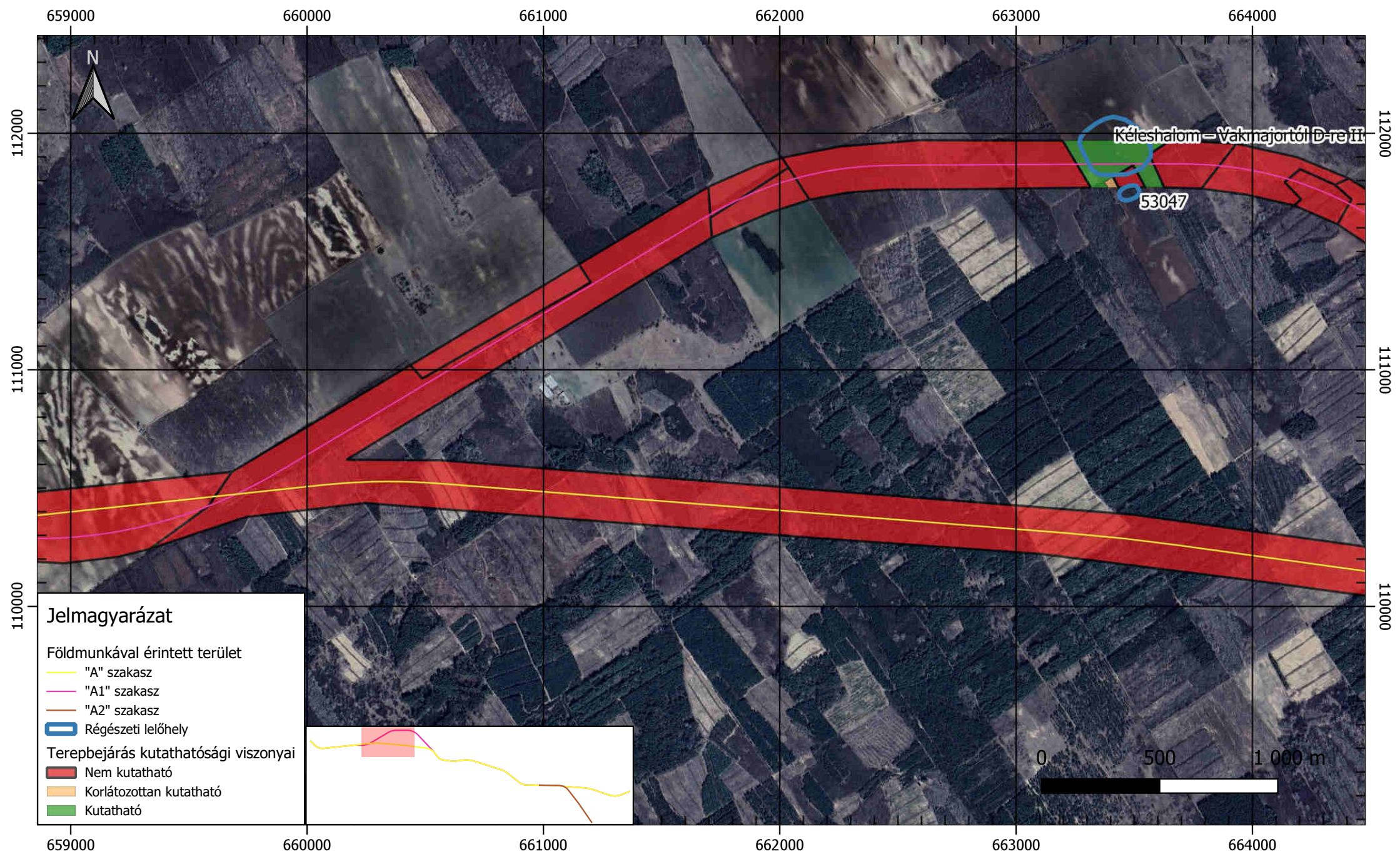
NEMZETI
RÉGÉSZETI
INTÉZET

M9 gyorsforgalmi út 54-53. sz. főutak közötti szakasz

Előzetes régészeti dokumentáció

01. térképmelléklet

A régészeti adatgyűjtés és terepbejárás eredménye és a terepbejárás kutathatósági viszonyai

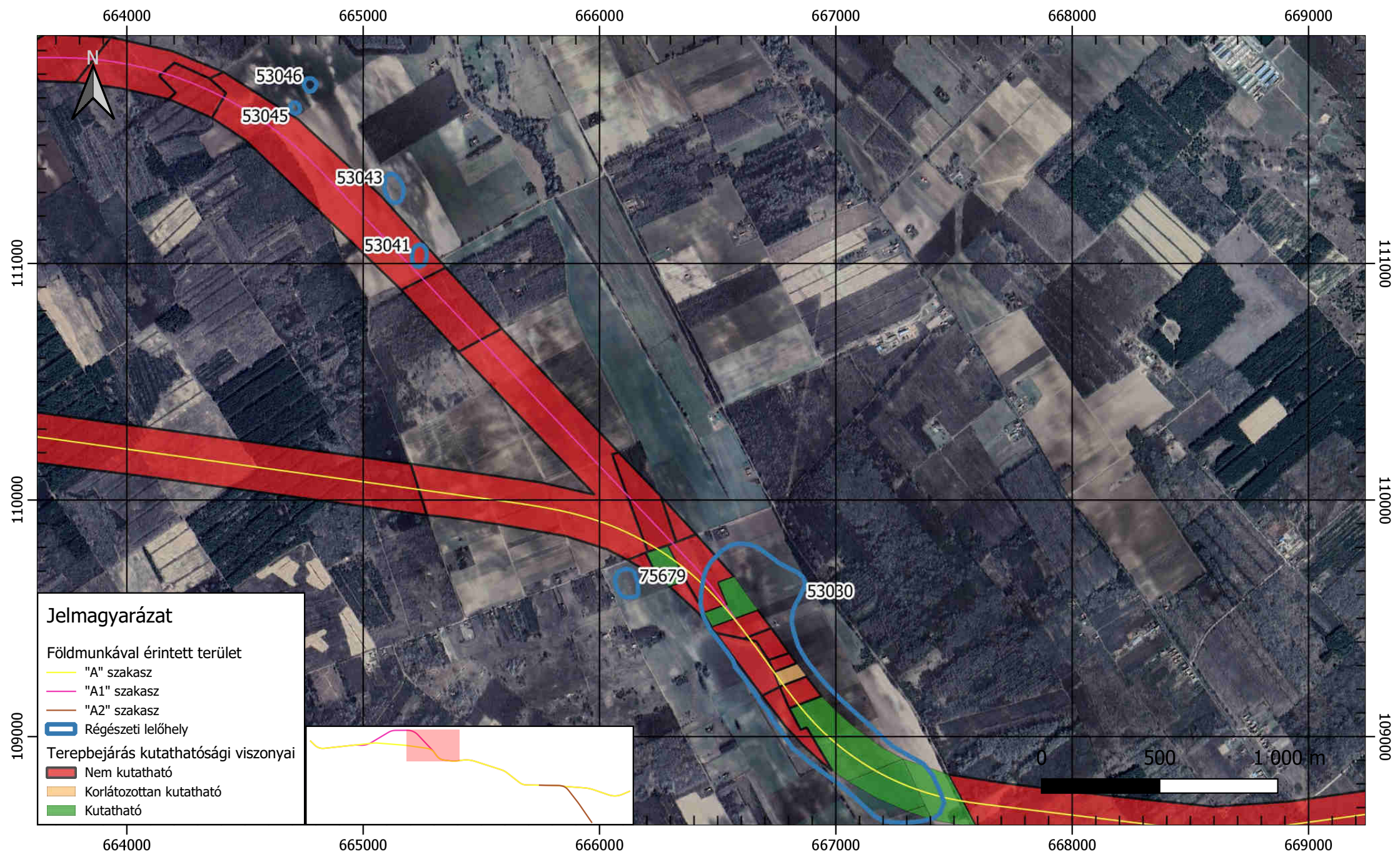
NEMZETI
RÉGÉSZETI
INTÉZET

M9 gyorsforgalmi út 54-53. sz. főutak közötti szakasz

Előzetes régészeti dokumentáció

02. térképmelléklet

A régészeti adatgyűjtés és terepbejárás eredménye és a terepbejárás kutathatósági viszonyai

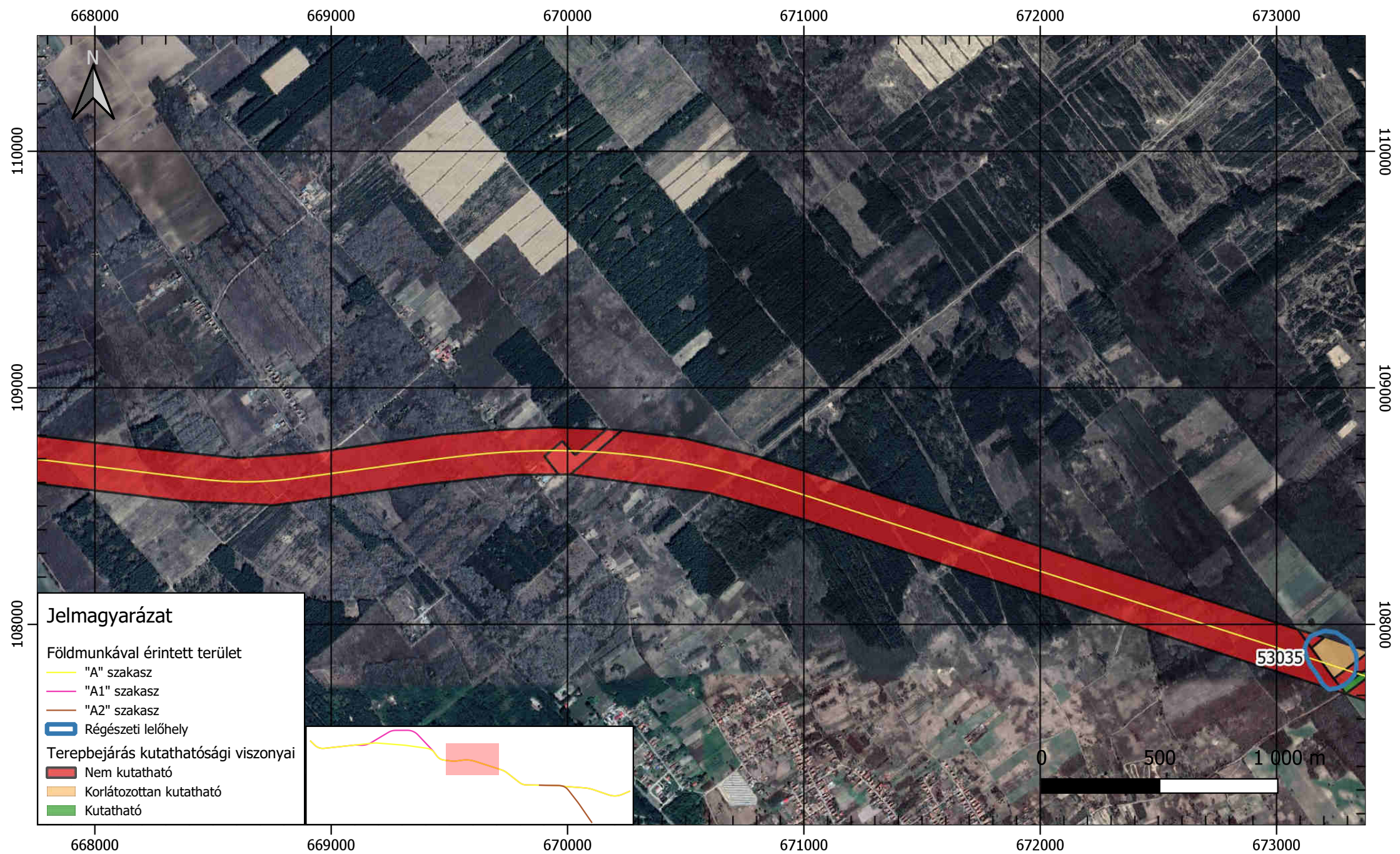
NEMZETI
RÉGÉSZETI
INTÉZET

M9 gyorsforgalmi út 54-53. sz. főutak közötti szakasz

Előzetes régészeti dokumentáció

03. térképmelléklet

A régészeti adatgyűjtés és terepbejárás eredménye és a terepbejárás kutathatósági viszonyai

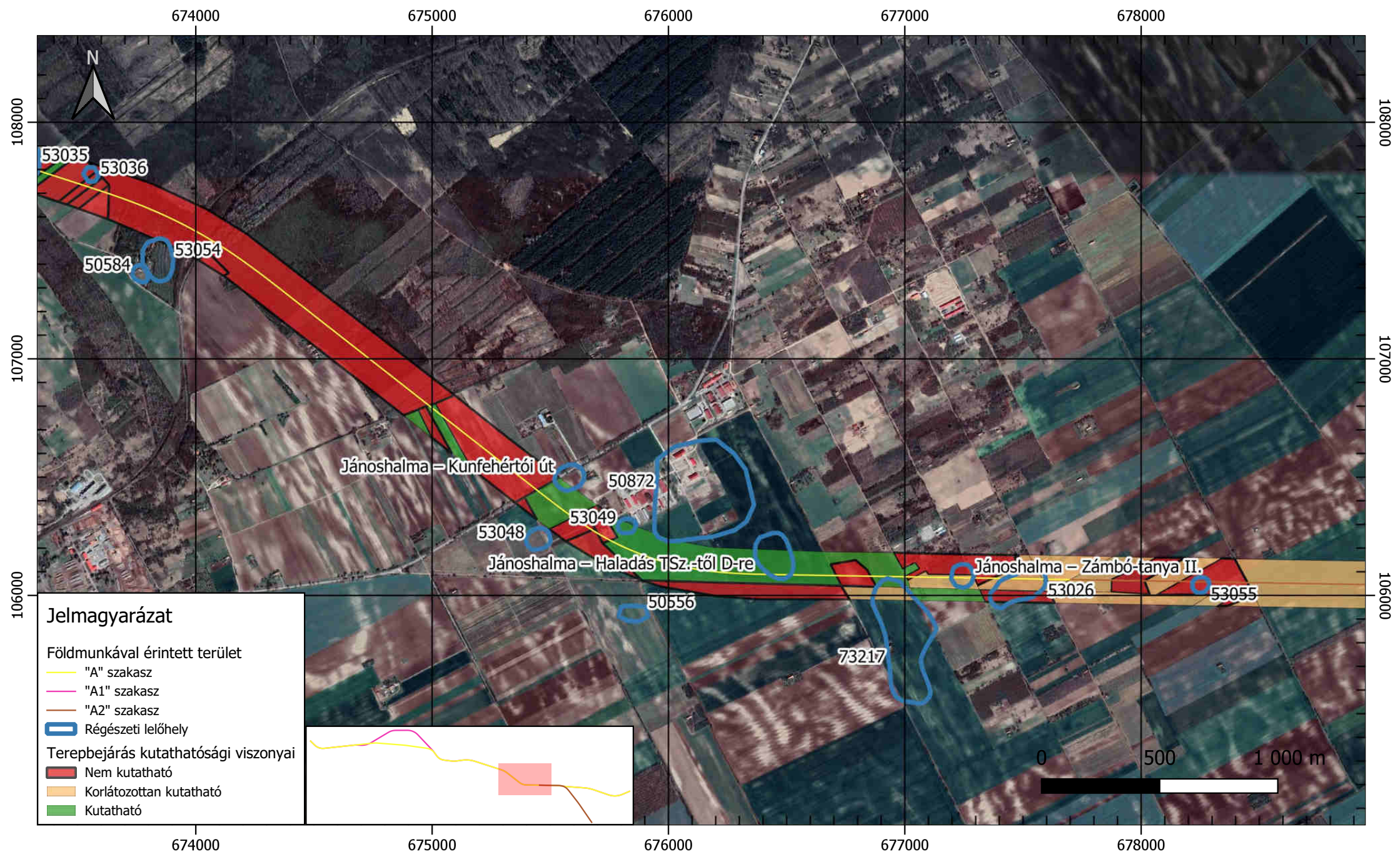
NEMZETI
RÉGÉSZETI
INTÉZET

M9 gyorsforgalmi út 54-53. sz. főutak közötti szakasz

Előzetes régészeti dokumentáció

04. térképmelléklet

A régészeti adatgyűjtés és terepbejárás eredménye és a terepbejárás kutathatósági viszonyai

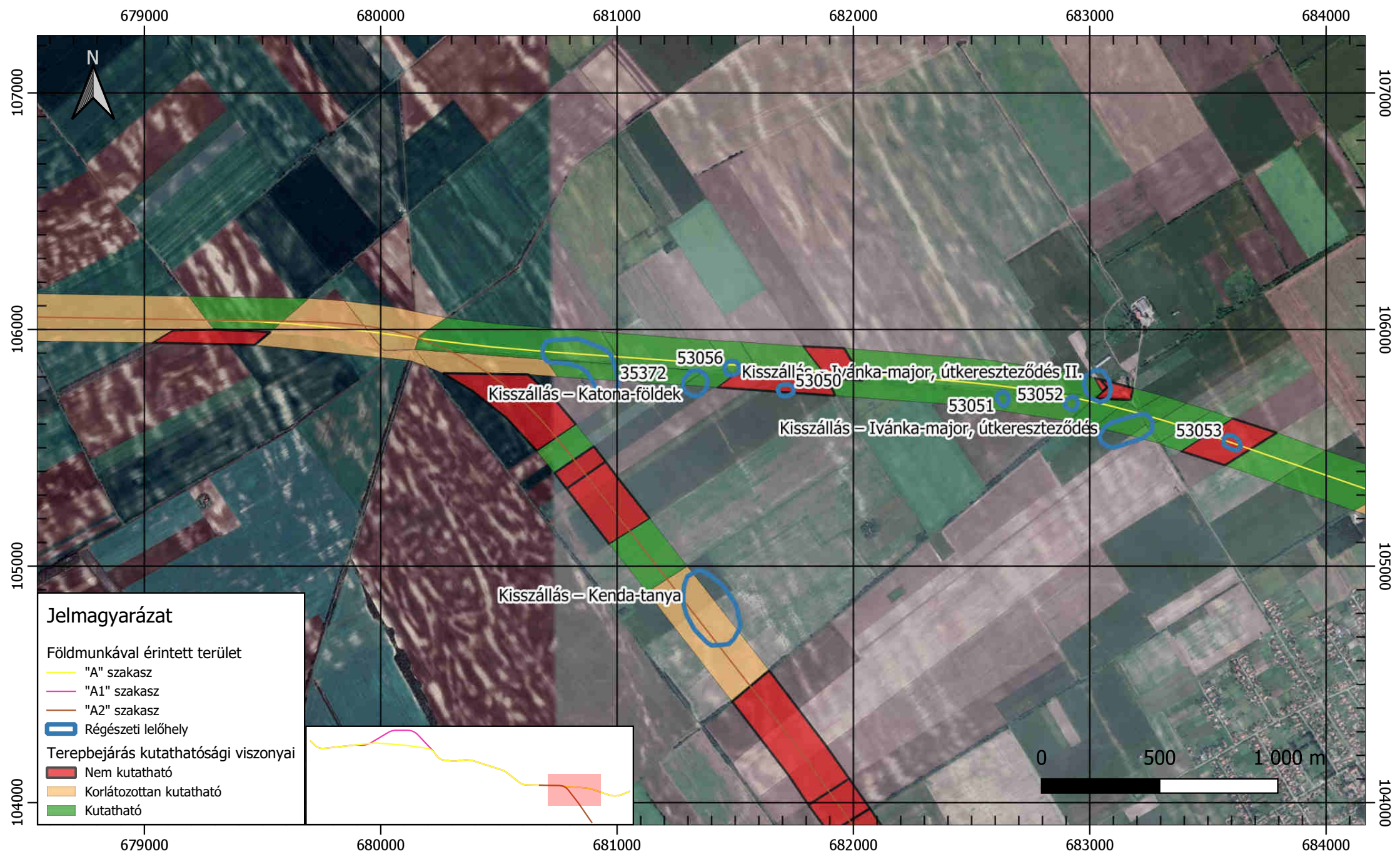
NEMZETI
RÉGÉSZETI
INTÉZET

M9 gyorsforgalmi út 54-53. sz. főutak közötti szakasz

Előzetes régészeti dokumentáció

05. térképmelléklet

A régészeti adatgyűjtés és terepbejárás eredménye és a terepbejárás kutathatósági viszonyai

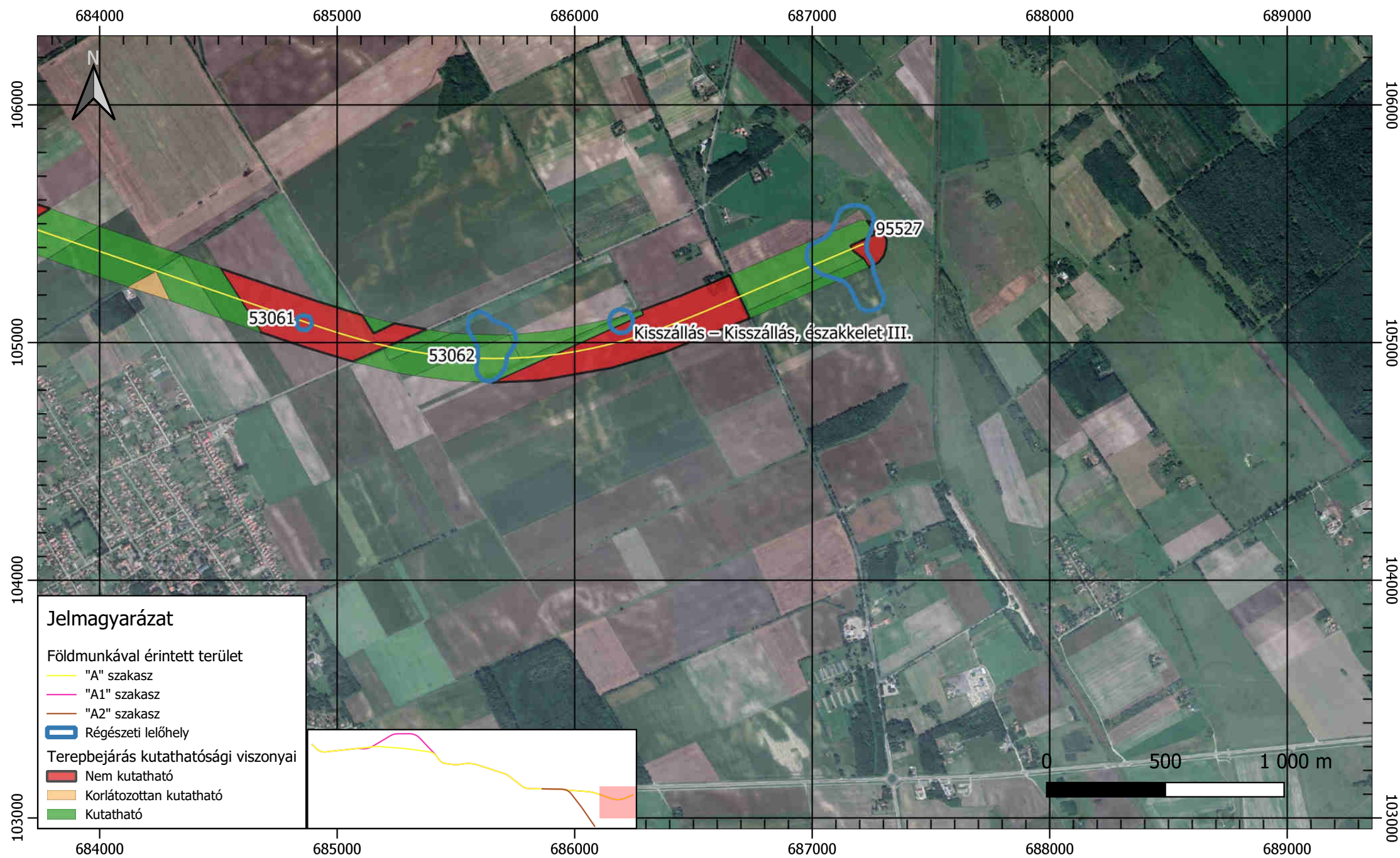
NEMZETI
RÉGÉSZETI
INTÉZET

M9 gyorsforgalmi út 54-53. sz. főutak közötti szakasz

Előzetes régészeti dokumentáció

06. térképmelléklet

A régészeti adatgyűjtés és terepbejárás eredménye és a terepbejárás kutathatósági viszonyai

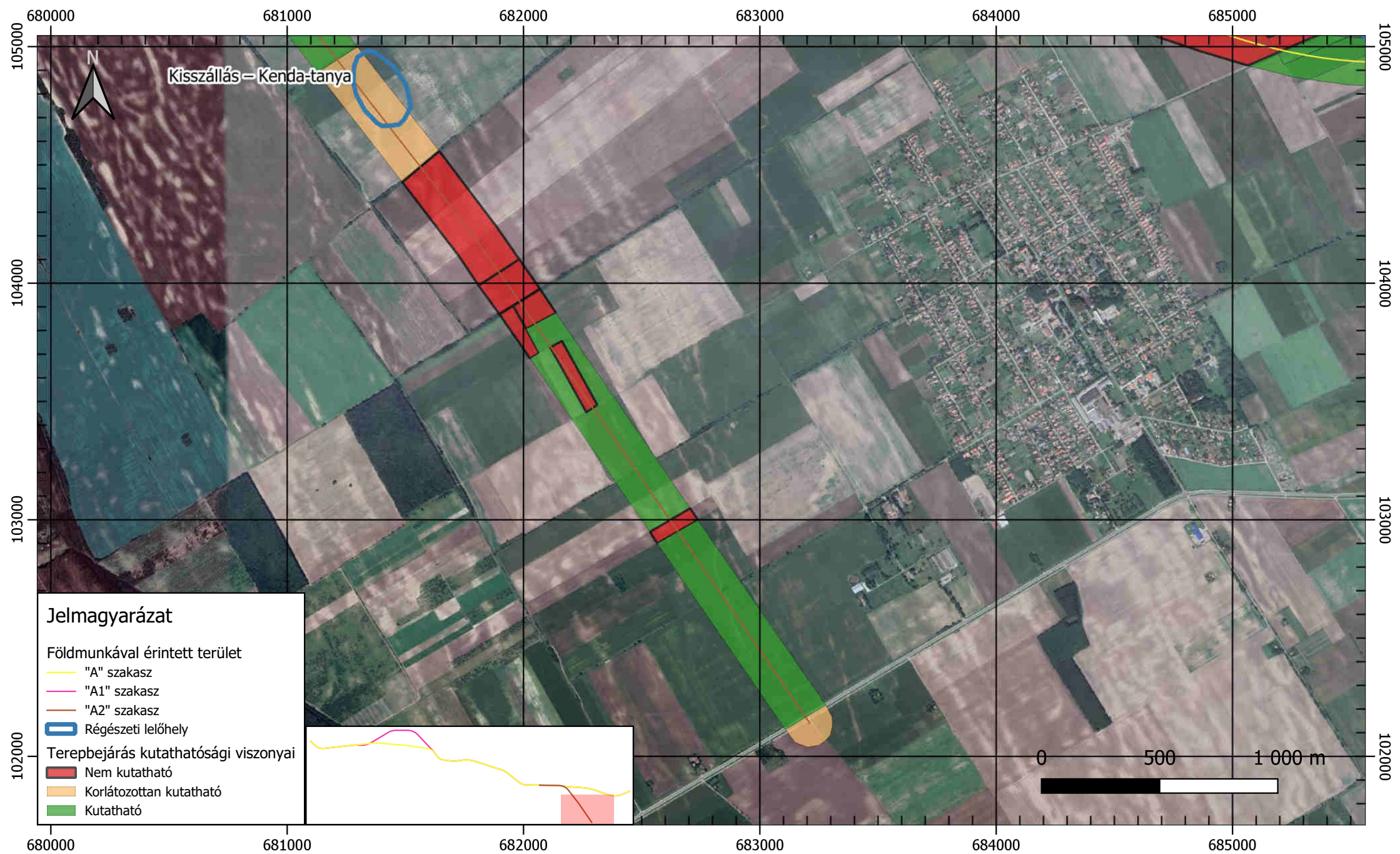
NEMZETI
RÉGÉSZETI
INTÉZET

M9 gyorsforgalmi út 54-53. sz. főutak közötti szakasz

Előzetes régészeti dokumentáció

07. térképmelléklet

A régészeti adatgyűjtés és terepbejárás eredménye és a terepbejárás kutathatósági viszonyai

NEMZETI
RÉGÉSZETI
INTÉZET

M9 gyorsforgalmi út 54-53. sz. főutak közötti szakasz

Előzetes régészeti dokumentáció

08. térképmelléklet

A régészeti adatgyűjtés és terepbejárás eredménye és a terepbejárás kutathatósági viszonyai

***ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ
ELŐKÉSZÍTŐ MUNKARÉSZ
Adatgyűjtés és Terepbejárás alapján
(ERD-I.)***

M9 gyorsforgalmi út Tompai lekötés – ERD1

A

UNITEF'83 Műszaki Tervező és Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság

megrendelésére

készítette:

A

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM KÖZGYŰJTEMÉNYI KÖZPONT

2024

1. AZ ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ TÁRGYA, ELKÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA, KÉSZÍTŐI

1.1. Az ERD tárgya: M9 gyorsforgalmi út Tompai lekötés – ERD1

1.2. A tervezett változtatás helyszíne: Jánoshalma, Kunfehértó, Mélykút, Kisszállás és Tompa külterülete

1.3. Az ERD megrendelője: UNITEF'83 Műszaki Tervező és Fejlesztő ZRt.

1.4. Az ERD megrendelésének célja: Környezetvédelmi hatástanulmány

1.5. Készítette: *Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ*

1.6. Az ERD elkészítése során *a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kötv.) és a Kormány, a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Kormány rendeletének (Korm. R.)* előírásait alkalmaztuk.

1.7. A Kötv. 23/C. § (5) bekezdésének megfelelően az ERD-t próbafeltárás alkalmazásával kell elkészíteni. Mivel az ERD megrendelésekor a próbafeltárást nem lehetett elvégezni, *az ERD* – a Korm. R. 39. § (1) bekezdése alapján – *több munkafázisban készül*. A Korm. R. 40. § (8) bekezdése szerint, amennyiben az első hatósági eljárás megindításakor a próbafeltárást akadályozó körülmény még nem hárult el, az ERD addig elkészült munkafázisait kell csatolni a kérelemhez. A feltárási projekttervvel záródó ERD, az akadályozó körülmények megszűnése után (vö.: Korm. R. 39. § (2) bekezdés) elvégzett próbafeltárás eredményei alapján készíthető el, a következő munkafázisban.

1.8. A beruházás a 345/2012. (XII. 6.) Korm. R. 1. melléklet 1.1.83. pontja értelmében nemzetgazdaságilag kiemelt jelentőségű közlekedés infrastruktúra-beruházás.

2. RÉGÉSZETI ÉRTÉKVIZSGÁLAT, LELŐHELY-DIAGNOSZTIKAI VIZSGÁLATOK

2.1. Adattári, szakirodalmi, térképészeti adatgyűjtés

A tervezett beruházás nyomvonalai topográfiai szempontból a *Bácskai löszös síkság* kistáj K-i részén, közigazgatásilag Bács-Kiskun vármegyében, Jánoshalma, Kunfehértó, Mélykút, Kisszállás és Tompa külterületén haladnak.

A kistáj domborzati szempontból 88 és 167 m közötti tengerszint feletti magasságú, főként lösszel, löszös homokkal fedett hordalékkúp-síkságként jellemezhető. Földtani adottságait tekintve a Dunántúli-középhegységéből és a Mecsek felől érkező vízfolyások felsőpannóniai-felsőpleisztocén korú peremi hordalékkúpja. A felszín nagy részét 1,5-2,5 m vastag lösztakaró fedi, ami gyakran futóhomokba, löszös homokba megy át. A településekre a mészlepedékes csernozjom, fizikai

talajtípusként a vályog és a homokos vályog talajtípusok a jellemzőek, ugyanakkor előfordul még homokos lösz, futóhomok és szik (szolonyec, szoloncsák).¹

A jelen projekt kockázatelemző munkarészeiben a közhiteles lelőhely-nyilvántartás, a múzeumi adattári, szakirodalmi, térképészeti kutatások során, a tervezett beruházás által érintett terület 250 méter széles övezetében 15 nyilvántartott régészeti lelőhelyre utaló adatot gyűjtöttünk.

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését az 1 – 3. sz. térképmelléleteken ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetők el.

2.2. Régészeti terepbejárás

Az „M9 gyorsforgalmi út Tompai lekötés – ERDI” projekthez kapcsolódó előzetes régészeti dokumentáció készítése során terepbejárást végeztünk a beruházás 27 km hosszú nyomvonalán, illetve 100 méteres pufferzónájukban. A terepbejárás Tompa, Kisszállás, Kunfehértó, Mélykút és Jánoshalma külterületét érintette.

A fejlesztési terület terepbejárását 2024. október 7. és október 22. között végeztük el. A tervezett beruházási terület kis részén, kb. 15 %-án, ideiglenes fedettség miatt (cirok, gaz, tarló, kukorica, lucerna, bekerített szántó) és tartós fedettség miatt (erdő, facsoport, gyümölcsös, tanya, beépített) nem lehetett a felszíni vizsgálatokat elvégezni. A tervezett beruházás nyomvonalának túlnyomó többségén a felszíni vizsgálatokat jó megfigyelési viszonyok között (szántás, vetés, tárcsázott, tarló), illetve kis mértékben korlátozott látási körülmények (tarló, gazos tarló, sűrű vetés, repce, mustár, tárcsázott) mellett tudtuk elvégezni.

A Jánoshalma – Kisszállási út É, Barna-tanya (53055) lelőhely területén ideiglenes fedettség, a Tompa – Katonaföldek, sánc I. (83995) lelőhelyen ideiglenes és tartós fedettség, a Tompa – Katonaföldek, Narancsik-tanya (59484) lelőhelyen tartós fedettség miatt nem tudtuk a felszíni vizsgálatot elvégezni.

A Kisszállás – Alsó-Kovács-gyöp (86175), az adatgyűjtésből ismert Kisszállás – Hosszú-hegy Ny és a Tompa – Tompai-főcsatorna (nyilvántartásba vétele folyamatban) lelőhelyeken és környezetükben jó látási körülmények között, a Jánoshalma – Kisszállási út, Kusztor Mihály tanyája (53026) lelőhely területén és környezetében korlátozott megfigyelési viszonyok mellett felszíni leletanyagot nem tudtunk gyűjteni.

¹ Magyarország kistájainak katasztere I. Szerk.: Marosi S. – Somogyi S. Budapest, 1990, 95-99.

A Tompa – Katonaföldek, Római út (82551) lelőhely területén jó látási viszonyok mellett gyűjtöttünk felszíni anyagot, melyet a Tompa – Római út mellett elnevezésű új lelőhelyhez soroltunk be. A Tompa – Elkerülő út (35383) lelőhely területén korlátozott megfigyelési viszonyok mellett tudtunk felszíni leletanyagot gyűjteni, de a lelőhely kiterjedése nem változott.

A pufferzónán kívüli Tompa – Tompai-örökföldek V. (nyilvántartásba vétele folyamatban) lelőhely környezetében jó és korlátozott megfigyelési viszonyok mellett tudtunk felszíni leletanyagot gyűjteni. Ennek eredményeként pontosítottuk, kibővítettük a lelőhely kiterjedését, mely így már érinti a beruházás területét is.

A terepbejárás során 25 eddig ismeretlen, őskori, szarmata, késő szarmata, avar, népvándorlás kori, Árpád-kori és késő középkori lelőhelyet (Jánoshalma – Barna-tanya II., Jánoshalma – Kovács-dűlő, Jánoshalma – Kovács-dűlő II., Kisszállás – Hosszú-hegy, Kisszállás – Kenda-tanya II., Kisszállás – Belmajor III., Kisszállás – Mélykúti határ, Kovácsgyep, Kisszállás – Alsó-Kovácsgyöp II., Mélykút – Janka-major III., Mélykút – Janka-major II., Mélykút – Janka-major, Tompa – Katonaföldek, Hármashatár, Tompa – Római út mellett, Tompa – Tinójáráspuszta, Tompa – Tinójáráspuszta II., Tompa – Tinójáráspuszta III., Tompa – Emlékerdő, Tompa – Emlékerdő É, Tompa – Tompai-örökföldek VI., Tompa – Tompai-örökföldek VII., Tompa – Tompai-örökföldek VIII., Tompa – Tompai-főcsatorna II., Tompa – Elkerülőút IV., Tompa – Elkerülő út V., Tompa – Attila utca) azonosítottunk.

A vizsgált területet és az azonosított régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését az 1 – 3. sz. térképmelléleteken ábrázoltuk.

2.3. AZ ÉRTÉKVIZSGÁLAT EREDMÉNYÉNEK ÖSSZEFOGLALÁSA

Mivel jelenleg még több nyomvonalváltozat létezik, így a régészeti értékvizsgálat során azonosított régészeti lelőhelyeket az egyes változatokat figyelembe véve soroljuk fel, azok 250 m-es környezetében.

„Zöld” nyomvonalváltozat

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Jánoshalma – Kisszállási út, Kusztor Mihály tanyája	53026	terepbejárás	telep	avar kor, késő középkor	pufferzónában
			telep, kemence	ismeretlen kor	
Jánoshalma – Barna-tanya II.	Új lelőhely	-	telep	népvándorlás kor	érintett
Jánoshalma – Kisszállási út É, Barna-tanya	53055	terepbejárás	telep	kora újkor	érintett
Jánoshalma – Kovács-dűlő	Új lelőhely	-	telep	Árpád-kor	érintett

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Jánoshalma – Kovács-dűlő II.	Új lelőhely	-	telep	Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül
Kisszállás – Hosszú-hegy Ny	Új lelőhely	-	telep	ismeretlen kor	érintett
Kisszállás – Hosszú-hegy	Új lelőhely	-	telep	szarmata	érintett
Kisszállás – Mélykúti határ, Kovácsgyep	Új lelőhely	-	telep	őskor	érintett
Kisszállás – Alsó-Kovács-gyöp	86175	próbaásatás, ásatás, régészeti megfigyelés	telep	ismeretlen kor	50 m-es pufferzónán belül
Kisszállás – Alsó-Kovács-gyöp II.	Új lelőhely	-	telep	Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül
Mélykút – Janka-major	Új lelőhely	-	telep	szarmata, Árpád-kor	érintett
Mélykút – Janka-major II.	Új lelőhely	-	telep	szarmata, Árpád-kor	pufferzónában
Mélykút – Janka-major III.	Új lelőhely	-	telep	szarmata	érintett
Tompa – Római út mellett	Új lelőhely	-	telep	szarmata, Árpád-kor	érintett
Tompa – Katonaföldek, Római út	82551	terepbejárás, adatgyűjtés	út	római kor	érintett
Tompa – Tinójáráspuszta II.	Új lelőhely	-	telep	szarmata, avar kor, Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül
Tompa – Tinójáráspuszta III.	Új lelőhely	-	telep	népvándorlás kor	pufferzónában
Tompa – Tinójáráspuszta	Új lelőhely	-	telep	szarmata, Árpád-kor	érintett
Tompa – Tompai-örökföldek VIII.	Új lelőhely	-	telep	őskor	érintett
Tompa – Tompai-örökföldek V.	nyilvántartásba vétele folyamatban	terepbejárás	telep	őskor, szarmata, késő szarmata, Árpád-kor	pufferzónában
Tompa – Tompai-örökföldek VII.	Új lelőhely	-	telep	Árpád-kor	érintett
Tompa – Tompai-főcsatorna	nyilvántartásba vétele folyamatban	terepbejárás	telep	szarmata	pufferzónában
Tompa – Tompai-főcsatorna II.	Új lelőhely	-	telep	Árpád-kor	50 m-es pufferzónán belül

„Kék” nyomvonalvázlat

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Jánoshalma – Kovács-dűlő II.	Új lelőhely	-	telep	Árpád-kor	pufferzónában
Kisszállás – Kenda-tanya	101017	terepbejárás	telep	őskor	pufferzónában
Kisszállás – Kenda-tanya II.	Új lelőhely	-	telep	szarmata	50 m-es pufferzónán belül
Kisszállás – Belmajor III.	Új lelőhely	-	telep	szarmata, avar kor	érintett
Kisszállás – Belmajor II.	89347	régészeti felügyelet, ásatás, régészeti megfigyelés	telep	Árpád-kor	pufferzónában
Tompa – Katonaföldek, Hármashatár	Új lelőhely	-	telep	szarmata	érintett
Tompa – Katonaföldek, sánc I.	83995	terepbejárás, adatgyűjtés	erődítés	ismeretlen kor	50 m-es pufferzónán belül

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Tompa – Katonaföldek, Narancsik-tanya	59484	helyszíni szemle	telep	ismeretlen kor	pufferzónában
Tompa – Katonaföldek, Római út	82551	terepbejárás, adatgyűjtés	út	római kor	érintett
Tompa – Emlékerdő É	Új leelőhely	-	telep	avar kor	érintett
Tompa – Emlékerdő	Új leelőhely	-	telep	szarmata	érintett
Tompa – Tompai-örökföldek V.	nyilvántartásba vétele folyamatban	terepbejárás	telep	őskor, szarmata, késő szarmata, Árpád-kor	érintett
Tompa – Tompai-örökföldek VI.	Új leelőhely	-	telep	késő szarmata	érintett
Tompa – Elkerülő út V.	Új leelőhely	-	telep	Árpád-kor	érintett
Tompa – Elkerülő út IV.	Új leelőhely	-	telep	késő szarmata	50 m-es pufferzónán belül
Tompa – Attila utca	Új leelőhely	-	telep	Árpád-kor, késő középkor	50 m-es pufferzónán belül
Tompa – Állami gazdaság	88597	ásatás	temető	szarmata	pufferzónában
Tompa – Elkerülő út	35383	terepbejárás	telep	bronzkor, szarmata, avar kor	érintett

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti leelőhelyek ismert kiterjedését az 1 – 3. sz. térképmelléleteken ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetőek el.

3. KUTATÁSI TERV

3.1. A változtatási szándékok ismertetése

A tervezett lekötő útnak a Kockázatelemző munkarész² elkészítése idején még hat nyomvonalváltozata volt. Ez a jelen ERD1 elkészítésekor két változatra („Zöld” nyomvonal és „Kék” nyomvonal) szűkült. A Kockázatelemző munkarészhez a Megrendelőtől kapott Beruházás ismertető alapján a tervezett beruházás jellemzői az alábbiak.

Az M9 gyorsforgalmi út Tompa irányú lekötés nyomvonala 2x2 sávossal kialakítással épül meg. Kisszállás térségében elválassza csomópont alakítandó ki.

Egyéb műszaki kiindulási paraméterek:

- koronaszélesség: 20 méter
- forgalmi sávok szélessége: 3,5 méter
- burkolatszélesség: 2x7,50 méter

A „Zöld” nyomvonalváltozat hossza: 13,80 km. A „Kék” nyomvonalváltozat hossza: 13,1 km.

Egyéb műszaki paraméterek e tervezési szakaszban még nem ismertek.

² M9 gyorsforgalmi út Tompai lekötés (készült: 2024. szeptember 9.).

3.2. Örökségvédelmi hatáselemzés és az ERD II. fázisában javasolt lelőhely-diagnosztikai vizsgálatok meghatározása

A tervezett gyorsforgalmi út mindkét nyomvonalváltozatát teljesen új nyomvonalon tervezik megépíteni. A nyomvonalak nagyobb részben mezőgazdasági művelés alatt álló területeken haladnak keresztül, rövidebb szakaszokon erdőket is érintenek.

A teljes vizsgálati területen 38 régészeti lelőhelyet azonosítottunk, melyekből 21 lelőhelyet érintenek közvetlenül a nyomvonalak, illetve további 9 lelőhely található a tervezés 50 m-es övezetén belül.

A régészeti lelőhelyek a Kötv. alapján általános védelem alatt állnak. A Kötv. 19. § (2) szerint a régészeti örökség elemei eredeti helyzetükből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el.

A beruházás tervezése során feltétlenül figyelembe kell venni a szükséges régészeti feltárások idő- és költségigényét.

A régészeti értékvizsgálat során, a tervezett beruházás földmunkái által érintett területen nem azonosítottunk olyan helyben megtartandó örökségi elemeket, amelyeket a Korm. R. 21. § (3) bekezdés alapján a földmunkával el kell kerülni.

Mivel a tervezés jelenlegi fázisában még nem ismertek a műszaki paraméterek, valamint a földmunkák pontos szélessége és mélysége, így a további örökségvédelmi javaslatok a kivitelezési tervek ismeretében a későbbiek folyamán még változhatnak.

A rendelkezésünkre álló információk alapján, a tervezett földmunkák valószínűsíthető jellegét figyelembe véve a beruházás mindkét nyomvonalváltozata („Zöld” nyomvonal és „Kék” nyomvonal) esetén szükségesnek tartunk további örökségvédelmi vizsgálatokat az ERD-II. fázisában.

Az alábbiakban nyomvonal-változatokként külön táblázatban összegezzük a további örökségvédelmi vizsgálatokat, valamint az érintett lelőhelyek megközelítőleges helyét, illetve további kutatásokra javasolt helyzetüket a nyomvonalakon:

„Zöld” nyomvonalváltozat

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	Helye és érintettsége:	További javaslat:
Jánoshalma – Barna-tanya II.	Új lelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Jánoshalma – Kisszállási út É, Barna-tanya	53055	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Jánoshalma – Kovács-dűlő	Új lelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	Helye és érintettsége:	További javaslat:
Jánoshalma – Kovács-dűlő II.	Új leelőhely	50 m-es pufferzónán belül	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Kisszállás – Hosszú-hegy Ny	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Kisszállás – Hosszú-hegy	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Kisszállás – Mélykúti határ, Kovácsgyep	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Kisszállás – Alsó-Kovács-gyöp	86175	50 m-es pufferzónán belül	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Kisszállás – Alsó-Kovács-gyöp II.	Új leelőhely	50 m-es pufferzónán belül	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Mélykút – Janka-major	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Mélykút – Janka-major III.	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Tompa – Római út mellett	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Tompa – Katonaföldek, Római út	82551	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Tompa – Tinójáráspuszta II.	Új leelőhely	50 m-es pufferzónán belül	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Tompa – Tinójáráspuszta	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Tompa – Tompai-örökföldek VIII.	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Tompa – Tompai-örökföldek VII.	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Tompa – Tompai-főcsatorna II.	Új leelőhely	50 m-es pufferzónán belül	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás

„Kék” nyomvonalváltozat

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	Helye és érintettsége:	További javaslat:
Kisszállás – Kenda-tanya II.	Új leelőhely	50 m-es pufferzónán belül	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Kisszállás – Belmajor III.	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Tompa – Katonaföldek, Hármashatár	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Tompa – Katonaföldek, sánc I.	83995	50 m-es pufferzónán belül	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Tompa – Katonaföldek, Római út	82551	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Tompa – Emlékerdő É	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Tompa – Emlékerdő	Új leelőhely	érintett	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	Helye és érintettsége:	További javaslat:
<i>Tompa – Tompai-örökföldek V.</i>	<i>nyilvántartásba vétele folyamatban</i>	<i>érintett</i>	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Tompa – Tompai-örökföldek VI.</i>	<i>Új leelőhely</i>	<i>érintett</i>	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Tompa – Elkerülő út V.</i>	<i>Új leelőhely</i>	<i>érintett</i>	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Tompa – Elkerülő út IV.</i>	<i>Új leelőhely</i>	<i>50 m-es pufferzónán belül</i>	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Tompa – Attila utca</i>	<i>Új leelőhely</i>	<i>50 m-es pufferzónán belül</i>	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Tompa – Elkerülő út</i>	<i>35383</i>	<i>érintett</i>	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>

Az időszakos vagy tartós (cirok, gaz, tarló, kukorica, lucerna, bekerített szántó, erdő, facsoport, gyümölcsös, tanya, beépített) fedettségéből adódóan a terepbejárást nem lehetett mindenhol elvégezni a nyomvonalon, így még számítani lehet további, eddig ismeretlen leelőhelyek előkerülésére. A felszíni kutatás évszaktól adódó korlátozottsága miatt figyelembe kell venni, hogy az azonosított leelőhelyek feltehetően nagyobb kiterjedésűek, mint ahogy azt fel tudtuk mérni. Ezek mellett jelentős kockázati tényezőt jelentenek a régészeti korú temetők, mivel ezeket felszíni vizsgálattal csak nehezen lehet azonosítani, viszont feltárásuk idő és költségigényes.

A geofizikai kutatás mértékétől függően próbafeltárással általában a leelőhely nyomvonal által érintett területének megközelítőleg 5-10 %-át érdemes vizsgálni, hogy eredménnyel szolgáljon.

Ezek mellett geofizikai felméréssel és próbafeltárással az ismert régészeti leelőhelyeken kívüli, terepbejárással nem kutatható, de régészeti szempontból kedvező területeket is vizsgáljuk.

Jelen beruházás esetében a *geofizikai vizsgálatok, valamint a próbafeltárással javasolt terület nagyságát a végleges műszaki adatok ismeretében lehet majd meghatározni.*

A mezőgazdasági művelésű területek geofizikai mérések elvégzésére legalkalmasabb a növényzet maximum 10 cm magasságú időszak, melynek során a felszín egyenletes simaságú. A mérések elvégzését egyértelműen kizárja a 25 cm-nél magasabb vegetáció, a zöldkár lehetősége és a mélyszántottság.

A Korm. R. 39. § (2) bekezdése alapján próbafeltárásokra csak az akadályozó körülmények elhárulását követően kerülhet sor, régészeti munkavégzésre alkalmas állapotú területen, amelynek szempontjait a Korm. R. 34. § (3) bekezdése határozza meg. A feltárások megkezdése előtt a beruházónak el kell végeztetni a területen a fakitermelést, bozót- és egyéb növényzet irtását, az építési, bontási, vagy egyéb hulladék eltávolítását, a lőszer- és tűzszerészeti vizsgálatot és

mentesítést, illetve az erről szóló minőségbiztosítási jegyzőkönyvet a feltárást végző intézménynek átadnia. Biztosítani kell a feltárandó terület megközelíthetőségét, ki kell jelölnie a közművezetéseket és köteles átadnia ezek leíró és térképes dokumentációját lehetőleg EOV-rendszerben készült állomány formájában.

A Korm. R. 36. § (2) bekezdés alapján a gépi és kézi földmunkát a régész irányítása mellett kell végezni, olyan *munkagép* (gumikerekes forgókotró, iszapoló vagy rézsűző kanállal) alkalmazásával, amely alkalmas a régészeti jelenségek jelentkezési szintjén a régészeti tükörfelület kialakítására.

A szükséges próbafeltárásokat a régészeti rétegsor aljáig kell elvégezni (Kötv. 21. § (2)).

3.3. A javasolt lelőhely-diagnosztikai vizsgálatok költségkalkulációja

Vizsgálat típusa	Nettó egységár	Terület/Hossz	Kalkulált nettó költség*
<i>Geofizikai kutatás</i>	40 Ft/m ²	nem ismert m ²	nem kalkulálható Ft
<i>Próbafeltárás</i>	2 520 Ft/m ² pozitív eredmény esetén; 1 100 Ft/m ² negatív eredmény esetén	nem ismert m ²	nem kalkulálható Ft
<i>Feltárási projektterv összeállítása</i>	50 000 Ft	A tervezés jelenlegi szakaszában nem ismert km	nem kalkulálható Ft
Összesen	nem kalkulálható Ft		

*Kötv. 19. § (4) alapján, a Korm. R. 8. mellékletében meghatározott hatósági egységárak szerint

A végleges költségbecslést a kivitelezési adatok pontosítása, a beruházás végleges megtervezése után lehet elvégezni, a megbízói adatszolgáltatás alapján.

A Kötv. 23/F. (8) értelmében az Előzetes régészeti dokumentáció készítésének teljes költségei nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének 0,35%-át, kivéve, ha a Beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja.

Az előzetes régészeti dokumentáció készítésének költsége a terepen végzett régészeti szaktevékenység mellett tartalmazza a végleges leletbefogadás, de nem tartalmazza a próbafeltáráshoz szükséges gépi földmunka, továbbá a munka- és balesetvédelmi szabályok betartásához szükséges műszaki feltételek biztosításának költségét.

A Kötv. 23/F. § (4) bekezdés alapján a nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feltárással összefüggő rendelkezések alkalmazásában – tekintet nélkül a nagyberuházás szakaszolására – a

beruházás teljes bekerülési költsége a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 47-51. §-ában meghatározott tételek tervezett összege.

A beruházó nyilatkozata alapján, jelen projekt esetében a beruházás bruttó bekerülési költségének összege *nem* ismert.

3.4. A javasolt vizsgálatok elvégzésére jogosult intézmény megnevezése

Az Előzetes régészeti dokumentációhoz kapcsolódó próbafeltárások és geofizikai kutatás elvégzésére, a Kötv. 23/C. § (3) bekezdés és a Korm. R. 3. § (3) alapján a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ (regeszetiprojektiroda@hnm.hu) jogosult.

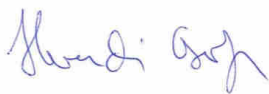
Szeged, 2024. november 4.

Sós-kuti Kornél

régész, szakmai felelős

Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ

Herendi Orsolya

régész

**Magyar Nemzeti Múzeum
Közgyűjteményi Központ**

Benedek-Bene Zsuzsanna

régész

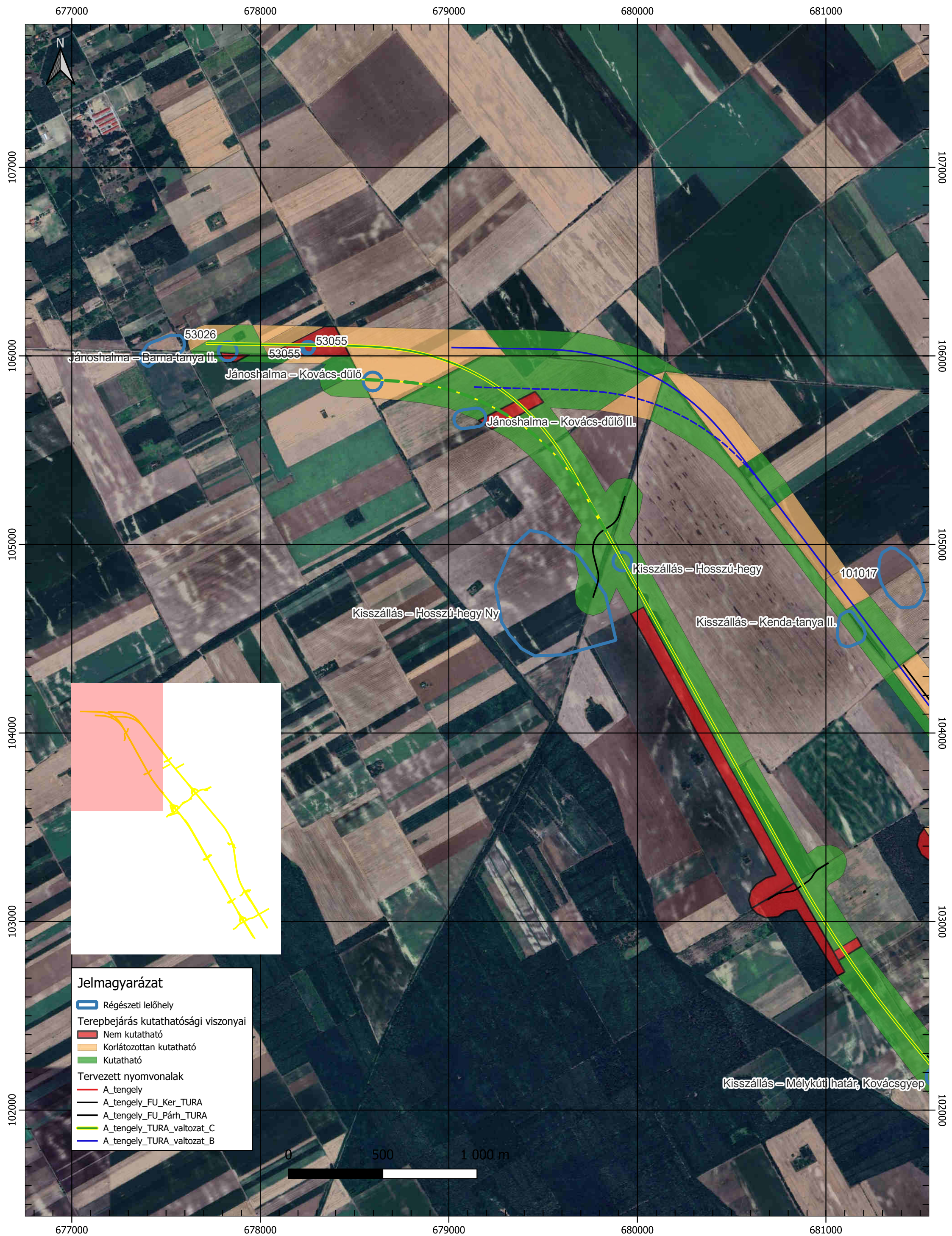
**Magyar Nemzeti Múzeum
Közgyűjteményi Központ**

Harkai István

régész

Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ

Jelmagyarázat

Régészeti lelőhely

Terepbejárás kutathatósági viszonyai

Nem kutatható

Korlátozottan kutatható

Kutatható

Tervezett nyomvonalak

A_tengely

A_tengely_FU_Ker_TURA

A_tengely_FU_Párh_TURA

A_tengely_TURA_valtozat_C

A_tengely_TURA_valtozat_B

